

BUDAKESZIERDŐ • CSILLEBÉRC • FARKASRÉT • FARKASVÖLGY • ISTENHEGY • JÁNOSHEGY • KISSVÁBHEGY • KRISZTINAVÁROS • KÚTVÖLGY
MAGASÚT • MÁRTONHEGY • NÉMETVÖLGY • ORBÁNHEGY • SASHEGY • SVÁBHEGY • SZÉCHENYIHEGY • VIRÁNYOS • ZUGLIGET

Csirkés esküvő és közbeszerzések fél áron

Perecsenytől Honolulun át Zarumbyáig sok potenciális testvérvárossal és országgal vette fel a kapcsolatot Kovács Gergely. Reméli, hogy munkája gyümölcsként helyi projektekhez sikerül majd támogatást nyerni, valamint kerületszerte olcsóbb lesz a banán. A Hegyvidék polgármestere, aki épp egy éve vette át a XII. kerület irányítását, találkozott már személyesen vaddisznóval, a Böszörményi úton pedig nem akar bulihelyet, Tiborcz István adományfelajánlására annál inkább számít. A polgármesterrel a vesztes disznóhelyzetről, közlekedési kérdésekről, a közösségi költségvetés elindításáról, az újszerű forrásbevonási lehetőségekről, az előző ciklus ügyeinek feltárásáról és legszürreálisabb kerületvezetői élményeiről is beszélgettünk. Ami biztos: továbbra sem lesz belőle vasalt inges divatdiktátor.

– Valószínűleg csak a tudatlanságunkból fakad, hogy még nem hallottunk Zarumbyáról. Segítsen kébbe helyezni bennünket: hol van ez az ország? Illetve árulja el nekünk: hogyan tudnak

profitálni a tizenkettedik kerületek abból, hogy felvesszük velük a kapcsolatot?

– Zarumbya valószínűleg nagyon lenyomja majd a banánárakat a kerületben, mert egy

banánnagyhatalomról van szó. Ez egy kis, sodródó sziget, nem messze Madagaszkártól. Elég sok hód él ott, ők építik az egyik felét, míg a másik felét a víz mossa el, így halad szép lassan

az óceánban. Az ottaniak különös szokásai közé tartozik, hogy banánokkal szavaznak, így mindenkinek annyi szavazata van, ahány banánt magával tud vinni.

– Egy sodródó szigettel alakítana ki szorosabb együttműködést az önkormányzat? És mi a helyzet Honoluluvval, Hawaii fővárosával, amelyek már korábban jelezte, hogy szeretne testvérvárosi kapcsolatot létesíteni?

– Ők végül lepattintottak. Azt mondták, van már nekik harminc testvérvárosuk – gondolom, mindenki nekik írt először –, és inkább azokat a kapcsolatokat szeretnék mélyíteni, mintsem újakat megnyitni. De nem engedjük el ezt a vonalat, mert van még rengeteg olyan hely, ami teljesíti azt a pár minimális feltételt, ami elvárható egy testvérvárostól: legyen tengerpartja, trópusi éghajlata, és lehessen offshore cégeket alapítani.

(Folytatás a 4. oldalon)

A Böszörményi útra tévedt vaddisznóval is tárgyalna Kovács Gergely polgármester

FOTÓ: SÁRKÓZS GYÖRGY

Egyszer védjük, másszor irtjuk

A természet védelmének egyik klasszikus neuralgikus pontja – szokták mondani tréfásan –, ha a védett állat a védett növényt eszi. Napjainkban azonban egyre többször hallunk olyan esetről, amikor az ember kerül szembe azokkal az állatokkal, amelyeket éppen ő maga nyilvánított – egyébként saját magától – védettnek. Nem kell messzire menni, hogy kellemetlen találkozásokra találjunk példát, elég csak a XII. kerületben már nappal is zavartalanul kószáló vaddisznókra gondolni.

Az ember és az állat – azóta, hogy ezt a két kategóriát külön lehet választani – hagyományos konfliktusban él, hiszen ugyanazon az élettéren osztozik. Amikor az ember szembesül azzal,

hogy egy földrajzi területen vagy egyes fajokkal összevetésben káros mértékig elhatalmasodott, akkor megijed, hogy visszafordíthatatlan és végső soron számára is kedvezőtlen

következmények jönnek. Ilyenkor hirtelen megnyílnak a fülek, hogy meghallgassuk a természetvédőket, kezdődik a kármentés, ami legtöbbször szankciókkal körülbástyázott jogi intézkedéseket jelent. De nem ez az utolsó szó.

NÉMET FARKAS, ERDÉLYI MEDVE

Kezdjük a német farkasok ügyével! Ezek a fenevadak évszázadokra kihaltak, ám a sikeres természetvédelmi erőfeszítések hatására visszatelepültek, és ismét szaporodásnak indultak. Olyannyira, hogy ma már jelenlétük és kártételük megosztja a

társadalmat. A fogyatkozó nyájuk gazdáinak és a rettegő turistáknak a panaszai elhallatszik a természetvédelmi hatóságokig is, és indul a fejtörés: hogyan lehetne feloldani az ellentétet az állatok és az emberek között? A helyzet ismerős, hiszen ugyanez történik az erdélyi medvékkel, továbbá ettől lehet tartani a Börzsönyben és Zemplénben felbukkanó farkasokkal, hiúzokkal kapcsolatban is.

Ha a házunk táján vizsgálódunk, tagadhatatlan, hogy a vaddisznók mellett a róák és a nyestek is egyre fesztelenebbül mutatkoznak a XII. kerület utcáin (no meg a Böszörményi úti tűzfalon). Nem csodálkozhatunk ezen, mivel mi magunk csábítjuk az erdőlakókat a városba, a kukáinkban bőséges és nagyon könnyen megszerezhető „ételsort” kínálunk. Nem kell sokáig lesben állva prédára várni, majd minden egérnyi ételért hosszasan szaladgálni, elegendő komótosan megnézni, hogy a finnyás és pazarló emberiség aznap épp mivel kedveskedik.

Az állatvilág élete bioenergetikai kérdés (is). A ragadozó csak addig üldözi a prédát, ameddig a belőle megszerezhető tápanyag több a ráfordításnál. A városban azonban nincs matek, minden „ingyen” van.

(Folytatás a 16. oldalon)

Ember és állat ugyanazon az élettéren osztozik – de ez azért talán már túlzás

FOTÓ: BARTAI ISTVÁN

„Majdnem minden család gyászol”

Drónt is bevet az új rendőrkapitány

Egy börtönt sem lehetetlen újrahasznosítani

Hét utazás az Arany Barátság városába

Az erdőből, mezőről főzni menő!

„Majdnem minden család gyászol egy rokont”

Az ukrán–orosz háború sajátos helyzetbe hozta testvérvárosunkat, a kárpátaljai Perecsenyt, amely egyszerre gyászol és fejlődik. Ivan Pohorilyak polgármester szeptember végén viszonzta a Hegyvidéken Kovács Gergely augusztusi látogatását. Vele készült interjünkban a megváltozott életet, a Dinamo Kijev perecsenyi kapusát, a monarchia idején betelepülő olaszok hatását és a helyi gyerekek között népszerű, nálunk még különlegesnek számító labdajátékot is bemutatta.

- *Perecseny békés hely maradt, de alighanem átélt háborús jelene-tet is...*
- Távolságunk a fronttól, ezer-öttszáz kilométerre, ugyanakkor kétszer is érte rakétatámadás a környéket. Legutóbb a váro-sunktól harminc kilométerre történt a becsapódás, vagyis jobb a helyzetünk, mint a frontvonal-ban, miközben a légvédelem is működik.
- *Mik a hadiállapot legfonto-sabb hatásai önökre?*
- Ötven helyi katona meg-halt, tizennyolcan eltűntek, ki-lencven százalék, hogy elveszítet-tük őket. A háború kitörése óta ezer-ezerötszázan elköltöztek Perecsenyből, a korábbi tizenkét-ezer körüli létszám mégis bővült, már több mint tizennégyezren vagyunk. Néhány vállalat áttet-te a székhelyét Kelet-Ukrajnából,

ilyen a szélgépeket gyártó Friendly Wind Technology, amely a tartóoszlopok után a turbinákat is elkészíti. Kétezer dolgoznak náluk, ez a cég jelen-ti a legnagyobb bevételt az ön-kormányzatnak. De az egész országban jelen van. Éppen most ünnepeltük a gépípar napját Uk-rajnában.

- *Elegendő férfi munkaerőt találnak az általános hadkötele-zettség idején?*
- Valóban nagy probléma ez a háborús részvétel és a nyugat felé menekülés miatt, ám tör-vény védi a stratégiailag kiemel-ten fontos infrastruktúrát. A férfiak ötven százaléka így véd-tettséget élvez, és az üzemekben dolgozhat.
- *Mindezek alapján jól lát-szik, hogy Perecsenyben is megvál-tozott az élet...*

- Nagyon sok tekintetben más lett. Az emberek idegesek, indulatosak, és majdnem min-den család gyászol egy rokont vagy ismerőst, aki a háború ál-dozata lett. A helyzet pozitív oldalát a vállalatok, iskolák, la-kások építése, felújítása jelenti.
- *Mennyire módosult az etni-kai összetétel?*
- Etnikai csoportot nem ve-szítettünk el, bár a roma csalá-

Az ünnepek néha elfeledtetik a borzalmakat

dok közül rengetegen mentek külföldre, Angliába, vagy akár Izlandra a jelentősebb szociális támogatás reményében. Szlovákok, olaszok, magyarok, továbbá valamennyi lengyel és cseh alkotja még a várost. Zsidó kisebbség is élt itt, a tagjai a Szovjetunió alatt, az üldözések idején integrálódtak az ukránok közé.

- *Az olaszok története különö-sen érdekes lehet, bár a Kárpát-medencében nem egyedi a jelenlétük.*

- A 19. század végén, a hegységek vasútvonalai-nak építéskor kerültek ide olasz mesterek, akik a korábbi tapasztalataik alapján már jól értettek ehhez. Sokat fejlesztettek a környéken, családot alapítottak, iskolát és patikát nyitottak, emellett nekik is épült a Szent Ágoston-templom 1906-ban. A 20. század elején mások is jöttek nyugatról, svábok, magyarok, és csatlakoztak a római katolikus

közösséghez.

- *A város mai fejlesztése során a sportról is beszélt korábban. Mit érdemes tudnunk a helyi sportélet-ről?*
- Neves futballkapusok származnak Perecsenyből, Havasi András a Dinamo Kijevben védett az ötvenes évek végén (1959-ben Az Év Labdarúgója szavazáson

Banános macska, bivaly és két polgármester

hatodik lett Ukrajnában, amely a sportágban a legerősebb tagállam-nak számított a szovjet korszakban – a szerk.). Jurij Szuszlo lemergi csapatok hálóőre lett a hatvanas években, sok labdarúgónk pedig Ungváron folytatta. A második számú sportágunk a röplabda, aztán a kézilabda és az asztalitenisz jön, de súlyemelőnk is van. Az elmúlt tíz évben beindult a ritmikus gimnasztika: egy do-nyeckei edző hozzánk költözve nagyon jó eredményeket ér el, a tanítványa bajnoki bronzérmet nyert. Két éve a gyeplabda is elő-térbe került, hétszer járt már Bu-dapesten a gyerekcsapatunk, én pedig találkoztam Zsoldos And-rással, a magyar szövetség elnöké-vel, ami új terveket szült, közös eseményekkel. Mintegy kétszáz gyerekünk vesz részt a nemzeti bajnokságokban.

- *Utóbbi sportág jelenlétére talán utoljára tippeltem volna. Ön mit sportol, vagy sportolt?*

- Fiatalon a nyolcvanas évek Szovjetuniójában gyeplabdáz-tam. Aztán futballoztam megyei szinten, most pedig röplabdázom.
- *Milyen sport- vagy kulturális kapcsolatok alakulnak a Hegyi-dékkal?*
- A Mikulás Kupára eljön-nek a fiatal gyeplabdázóink, ők mutatják be a játékot a helyi gye-rekeknek, és talán itt is alakul csapat. De a focistáinkat és a művészeti iskola tagjait is várja a kerület.
- *További híd lehet, gondo-lom, Kolodko Mihály szobra az ukrainai áldozatokért, amelyet a Normafánál helyeznek el.*
- Nagyon hálásak vagyunk érte, az ötletért és az önkor-mányzat hozzáállásáért is. Itt mindenki az áldozatokra gon-dolhat majd, katonákra, civilekre és amit a legnehezebb feldol-gozni: a gyerekekre.

Arday Attila

Mondjon egy jó ötletet, az önkormányzat megvalósítja!

Júniusban fogadta el a XII. kerületi képviselő-testület a közösségi költségvetés koncepcióját, novemberben kezdődik a gyakorlati rész. A Községi Részvételi Iroda szervezésében a kerülethez kötődő magánemberek lehetőséget kapnak arra, hogy megosszák a köz javát szolgáló ötleteiket, javaslataikat az önkormányzattal és a nagyközönséggel. A megvalósításról szavazással döntenek majd a helyi lakók.

A világ számos pontján működik a közösségi, vagy részvételi költségvetés. Az a célja, hogy a helyben élőtől származó ötletek segítségével, a lakosság döntése alapján fejlődjön az adott település.

A XII. kerületben társadalmi események, programok, fejlesz-

polgármester urat is meghívni” – emelte ki az irodavezető.

Az ötleteket több platfor-mon várják: papíralapon, egy kifejezetten erre a célra szolgáló nyomtatványon a polgármeste-ri hivatal ügyfélszolgálatán, a MOMkult intézményeiben, va-lamint a részvételi irodában lehet

A Községi Részvételi Iroda munkatársai biztosítják a szakmai háttérrel

tések megvalósítására tehetnek javaslatot 10 és 15 millió forint keretösszegig az itt élő, dolgozó vagy tanuló, 14 évnél idősebb magánszemélyek. A Községi Részvételi Irodát irányító Együd Réka lapunknak elmondta, hogy a startpisztoly novemberben dördül el, attól kezdve nyílik lehetőség az „ötletelésre”.

„Az ötletbeadási szakaszban közösségi eseményeket szerve-zünk, amiken az ötletadók ta-lálkozhatnak egymással és az önkormányzat munkatársaival, megvitathatják az elképzeléseket. Egyfajta brainstormingról van szó, négy alkalommal. Az egyikre szándékunkban áll a

leadni a javaslatokat. November 3-tól elérhető a program honlap-ja, természetesen ezt az oldalt is felhasználják a szervezők az öt-letek összegyűjtésére.

Decemberben következik az előszűrés, amin kizárólag a pro-vokatív szándékú, a felhíváshoz

nem illeszkedő ötletek esnek ki. Januárban az újonnan megalakuló Szomszédügyi Tanács véle-ményezi majd a beadványokat, amiket módosíthat, összevon-hat, és egy megadott kritéri-umrendszer szerint rangsorol. A tanács egyébként egy önkén-tes civil szerveződés, amelybe novembertől jelentkezhetnek tagnak kerületi nagykorú lako-sok. Tavasz elején következik a szakmai jóváhagyás a polgár-mesteri hivatal részéről, majd a versenyben maradó javaslatokra szavazhatnak interneten és pa-píron a hegyvidékiek, várhatóan tavasz végén.

„A lakosságszám alapján ki-jelölt három körzetre egyenként harmincmillió forint jut, az összerületi ötleteket összesen tízmillió forinttal támogatja az önkormányzat” – vette át a szót Gozdn Dóra projektvezető. Mint hozzátette, lényegében bármilyen ötlettel lehet jelent-kezni, mint például generációk közötti programokkal, állatte-rápiával, vagy éppen fedett vá-rosi kerékpártárolók, utcazene-pontok, esőkertek, madárodúk létesítésével. „Azt viszont nem szeretnénk, hogy az ötletelés hi-babejelentő fórummá alakuljon, például hogy az önkormányzat többet kátyúzzon, vagy seperje sűrűbben az utcákat” – hangsú-lyozta a projektvezető.

Annak érdekében, hogy biz-tosan ne legyen félreértés, készül egy kisokos. A kiadványban minden fontos információ helyet kap, amit a közösségi költségve-tésről tudni kell.

-os

A PROJEKT MOTORJAI

Dr. Gozdn Dóra jogász, a közösségi költségvetés projekt-vezetője korábban a fővárosi önkormányzatnál dolgozott a budapesti közösségi költségvetés projektjén. Ugyanitt a kö-zösségi gyűlések fő szervezője volt Kiss Alexandra politológus, aki fontos szerepet kap a kerületi teammunkában. Az ötleteket beadók velük is találkozhatnak majd a városrészi fórumok-hoz hasonló novemberi, hetente megtartott workshopokon.

MEGHÍVÓ

2025.10.23. 11:30 | GESZTENYÉS KERT

A Hegyvidéki Önkormányzat meghívja

AZ 1956-OS FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC

tiszteletére szervezett megemlékezésre.

PROGRAM

Polgármester ünnepi beszéde
Koszorúzás

A megemlékezésben közreműködik
Keresztes Tamás színművész

Kovács Gergely
polgármester

„Még mindig nincs saját nyakkendőm”

(Folytatás az 1. oldalról)

– Mi az eredménye a sok nagy-követi találkozónak?

– A napokban a nagykövetségek segítségével rendeztünk egy négynapos fesztivált a polgármesteri hivatal előtt. De nemcsak kulturális együttműködésben gondolkodunk a jövő-re nézve, hanem például abban is, hogy szálljanak be a környékükön található közterületek felújításába. Az ukránokkal kifejezetten baráti viszonyt sikerült kialakítani: épp most jöttek hozzánk látogatónak a kárpátaljai Perecsenyből, amellyel szorosabban együttműködnénk.

– Járt Perecsenyben és Pozsonyban is nemrég. A szlovák fővárossal milyen céllal vette fel a kapcsolatot?

– Megismerkedtem Bindics Gáborral, aki az ottani nagyobb városfejlesztési projektekért felel. Az ő bevonásával kezdtünk el azon gondolkodni, hogyan le-

nek a két egymással összeegyeztethetetlennek tűnő elvárásnak?

– Tíz hónapon át beszélünk erről a nemzeti parktól kezdve az erdőgazdaságon át a malacvédőkig szinte mindenkiel, és azt látjuk, nincs olyan megoldás, ami minden igénynek maradéktalanul megfelel. Mivel a sertéspestis miatt nem szabad élve kivinni a kerületből a vaddisznókat, egyszerűen nincs más lehetőség, mint a befogás és a túltartás, ami talán a leghumánusabb módszer, fájdalmat nem okoz nekik, és az emberekre sem jelent veszélyt.

– Személyesen találkozott már kóborló vaddisznóval?

– Persze, hozzászóktam ezekhez a találkozásokhoz, mivel Csillebércen lakom, és ott már tíz éve is kétnaponta szembejött egy tífzós csapat. Egyszer előfordult, hogy busszal mentem haza, és a Magas út közepén a szürkületben ott állt a disznó, és nem

Sokszinú program, kóstolóként pedig némi ingyen sör is várta a látogatókat a nagykövetségek támogatásával lezajlott fesztiválon

kolási övezet bővítése, amit sokan kértek. Mostanában fejeződik be a vizsgált helyszínek telítettségmérése, ezt követően, várhatóan novemberben tárgyalhatja a bővítési javaslatot a kerületi képviselő-testület, valamint a Budapest Fővárosi Közgyűlés. Az újonnan bevont területeken a jövő év közepétől lenne érdemes bevezetni a fizetőparkolást, mert – ha az állam nem támadja meg a főváros döntését – ekkortól már kizárólag online fizetési rendszer fog működni, így nem kell egy csomó pénzért automatakat telepíteni. Az övezetbővítést követően döntenénk arról, hogy az új zónahatárok mentén hol érdemes további, kizárólag a helyben lakók által használható parkolóhelyeket kijelölni.

– Arról már beszélt korábban, hogy nem kapja meg az önkormányzat a Bőszörményi út gyalogosbarát átalakítására megpályázott 2,5 milliárd forintot, így az a munka nem indul el. De mi lesz a Bőszörményi úti foghíjtelken, a lebontott irodaházak helyén?

– A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem hallgatói ősszel készítenek tervek a terület hasznosítására, erről szól ugyanis az önkormányzat által idén kiírt Árkay pályázati díj. Az ötletek megismerése után határoznánk meg pontosan a leendő funkciókat. Az én elképzelésem továbbra is az, hogy legyen itt egy park, legyenek kiülős helyek és valamilyen kulturális tartalom, de nem bulihely, tekintettel a közelben lakókra. Az átalakításhoz ugyanakkor pénzt kell szerezni, ami befolyhat úgy, hogy beépítés céljára eladunk valamekkora telekrészt, például a Beethoven utcai „foghíjat”.

– Mik azok a kivitelezés előtt álló fejlesztések, amikről már van döntés, és pénz is van rájuk?

– Bekerült a költségvetésbe a Kiss János altábornagy utcai kormányhivatal kertjének nyitott parkká alakítása, valamint

– Mikor indul a kerületi közösségi költségvetés?

– Novemberben kezdődik a lakossági ötletek begyűjtése, amiket aztán megvalósíthatósági szempontból megvizsgál a hivatal. Ezután lehet majd sza-

lyázatot adtunk be, például szociális, részvételi és zöld témákban. Jelentős összegeket tudunk megtakarítani azáltal, hogy az előző ciklushoz képest sokkal olcsóbbak lettek a közbeszerzések, több esetben nagy-

jából a felére esett vissza az ár. A harmadik forrás a magántőke bevonása, valamint az adományok. Az ukrán gyerekek balatoni táborához például sok száz ember adott kisebb összegeket, így jött össze pár nap alatt több mint tízmillió forint. Vannak olyan esetek is, amikor egy-egy nagyobb felajánlás érkezik: a svábhegyi fogasmegálló épületének felújítását kifizetné a BDPST Ingatlanfejlesztő Kft., a BKV pedig tulajdonosként ingyen adná át nekünk hasznosításra az ingatlant. A következő hónapokban rendeznénk egy nagyobb adománygyűjtő estet, amire meghívjuk a leggazdagabb tizenkettedik kerületi lakókat, továbbá a jelentős árbevételű cégek és a diplomáciai testületek képviselőit. A rendezvényen bemutatnánk egy csomó támogatásra érdemes szociális, kulturális, zöldterületekkel kapcsolatos és városfejlesztési projektet. A kerület infrastruktúrájának fejlesztésébe azokat is szeretnénk bevonni, akik nagyobb építési területtel rendelkeznek a tizenkettedik kerületben, és beruházást terveznek. Velük erre a célra településrendezési szerződést kötünk.

– Az előbbieken említett bevételi lehetőségek közül többen is érintett Orbán Viktor veje, Tiborcz István. Mi az ára a nagyvonalú felajánlásainak?

– Hát, én sem tudom, hogy ez végső soron miért jó neki. Azt gondolom, a pénz jobb helyen van az önkormányzatnál, mint nála. Mi tényleg mindenkitől megpróbálunk pénzt szerezni, függetlenül attól, hogy most melyik oldalon van. A Városmajor fejlesztésénél például mind a két oldal megjelent, mert ott Tiborcz

Egy banánnagyhatalommal, Zarumbyával is felvettük a kapcsolatot

hetne hasznosítani a Fácános területét – elsőként megvizsgáljuk, milyen korlátok, ötletek és finanszírozási lehetőségek merülhetnek fel. Itt található a legnagyobb üresen álló épületünk, a Hild-féle szálló, amit sok pénzért őriztetnünk kell, ráadásul nem tesz jót neki, hogy fűtetlenül van, hiszen csak kívülről lett felújítva. Négymilliárd forint körüli összegre taksáljuk a fennmaradó felújítási költséget.

ÚTONÁLLÓ VADDISZNÓK

– A Fácános környékén, az erdei környezetben évszázadok óta jelen vannak a vaddisznók. Ezek az állatok azonban egy ideje egyre gyakrabban bukkannak fel a sűrűn lakott részeken is, a napokban egy példány az önkormányzat ajtaján, pontosabban a polgármesteri hivatal oldalában működő Ízlelő étterem bejáratánál „kopogtatott”. Van már bármilyen eredménye az önkormányzat által elindított gyérítési programnak?

– Nagyjából másfél hónapja vannak kint a befogók a kerület különböző részein, idő kell hozzá, amíg oda tudjuk szoktatni őket, és egyszerre el tudunk kapni egy nagyobb csapatot. Eddig ilyen még nem történt. Becsléseink szerint négyszázöttszáz vaddisznó élhet a lakott területeken. Ez azt jelenti, hogy

minden századik emberre jut egy vaddisznó, ami azért elég sok.

– Míg az állatvédők a vaddisznók életéért, mások saját maguk és a családjuk biztonságáért aggódnak. Hogyan lehet megfelelni en-

akart elmenni. Nem tudtam eldönteni, hogy előtte menjek át, vagy mögötte, egyik lehetőség sem volt túl biztosító.

BŐVÜLŐ FIZETŐPARKOLÁS AUTOMATÁK NÉLKÜL

– Nem egyszerű úgy közlekedni, ha vaddisznó állja az ember útját, de a közlekedési nehézségek java részét mégiscsak az okozza, hogy csúcsidőben a menekülő útvonalat kereső autósok a szűk mellékutakban is ellehetetlenítik a forgalmat. Azt ígérte, hogy átfogó forgalomszervezési koncepciót készít az önkormányzat a probléma kezelésére. Ez mikor készül el?

– Még nem zajlott le a közbeszerzési eljárás, ami ahhoz szükséges, hogy megkezdődhessen a tervezői munka. A forgalomszervezési tervek tehát még várni kell; hamarabb megvalósulhat ugyanakkor a fizetőpark-

Rövidesen befejeződik a telítettségmérés, az eredmény alapján bővíthet a parkolási övezet

István BDPST-je és Garancsi István Marketje mellett Varga Zoltán Central Média csoportja is adományozott. Tényleg az lenne a legegyszerűbb, hogy kiírom a Facebook-oldalamra, „Tiborcz István menjen a fenébe”, és nem beszélék vele, csak szerintem jobban jár a kerület, ha az együttműködésből jut vissza valamifajta forrás.

FELTÁRULNAK A MÚLTBELI ÜGYEK

– A napokban meglehetősen nagy, 50 millió forintos bírságot szabott ki a Közbeszerzési Döntőbizottság az önkormányzatra, mert közbeszerzés mellőzésével kötött szerződést a közétkeztetésre. Miért nem volt közbeszerzés erre a feladatra?

– Fontos tisztázni, hogy a bírságot részben az előző vezetés által kötött szerződés miatt szabta ki a Közbeszerzési Döntőbizottság. A másik részét pedig azért, mert a bizottság a koncessziós szerződés – ami előnyösebb lett volna az önkormányzat számára – miatt is bírságot, de ezzel nem értünk egyet.

A legfurcsább polgármesteri élmények egyike volt a csirkés esküvő

– Említette, hogy olcsóbbak lettek a közbeszerzések. Azt a pénzt, amit sikerült így megspórolni, elviszi a Közbeszerzési Döntőbizottság büntetése?

– Szerencsére nem, hiszen a kisebb, célzott közbeszerzésekkel és azzal, hogy valódi versenyhelyzetet sikerült teremteni, éves szinten több százmillió forintot tudunk megspórolni. A korábbi vezetés által kötött szerződés alapján az épületkarbantartásra például 2025-ben már több mint 19 ezer forint volt a rezsiorádj, míg az új közbeszerzés eredményeként 6764 forint lett ez a díj, amivel 65 százalékos megtakarí-

tást sikerült elérni. A liftüzemeltetés egységei átlagosan 68 százalékkal csökkentek, míg a kazánkarbantartás és a takarítás árai 30-30 százalékkal kedvezőbbek most. Az új szerződések alapján épületüzemeltetésre nettó 600 millió forintot tervezünk elkölteni egy év alatt, míg ez a korábbi árak szerint 1,3 milliárd forint lett volna.

– A közbeszerzéseknél látható, hogy sokkal olcsóbban is működhet az önkormányzat. Ez azt jelenti, hogy korábban túlárakazások történtek?

– Nem tudok olyat mondani, ahol azt állíthatnám egy közbeszerzésre, hogy az ajánlatkérő oldaláról törvénytelenység történt. A magyar közbeszerzési törvény sok mindent megenged. Korábban az volt a gyakorlat, hogy egyben írtak ki rengeteg egymástól eléggé különböző munkát, így jóval kevesebb ajánlat jött, és persze az árak is jóval magasabbak lettek. Illetve ami még nagyon fontos: a legtöbb cég eddig úgy volt a közbeszerzésekkel, hogy minek induljon el, hiszen biztos előre

őrségnek az önkormányzat. Várhatóak újabb feljelentések?

– Most vizsgálják az ügyvédek, érdemes-e feljelentést tennünk a parkoláshoz köthető követeléskezelés kapcsán. Ez úgy nézett ki 2020 és 2024 között, hogy 562 millió forint behajtásáért 712 millió forintot fizetett ki az önkormányzat. Tehát 150 milliót veszített a kerület, ami nem tűnik felelős gazdálkodásnak. Hatalmas pénzüsszegek mentek el a megbízott ügyvédi irodának, a végrehajtó irodáknak, valamint a különféle eljárásdíjakra.

– Nyáron az önkormányzati képviselők egy csoportja – a vizsgálatok tempóját kifogásolva – egy átvilágítási bizottság felállítására tett javaslatot. Ezt számos ok miatt nem támogatta polgármesterként, azt is mondta viszont, hogy szakembereket bíz meg a munkával. Ez már megtörtént?

– Pár hete indult el erre a feladatra a beszerzési eljárás, már a szerződéskötési fázisban vagyunk. A Fáber Kft. már leszerződött a Transparency Internationalal, de egyelőre csak a jelenlegi közbeszerzések átnézésével bírta meg a szervezetet. Az önkormányzat mind a múltbeli ügyek, mind pedig a jelenlegi közbeszerzések vizsgálatára megbízást kíván adni.

INKÁBB A KERÜLET, MINT A PARLAMENT

– Miért döntött úgy már ez év márciusában, hogy nem indul a következő országgyűlési választáson, miközben a kutyapárt jövőre is rajthoz áll önállóan?

– Hát, őszintén, nekem az elmúlt egy évben igazából semmi időm nem volt a pártra, mivel tényleg napi tizenkét óras meló a polgármesterkedés. Úgy meg nem akarok elindulni a választáson, hogy aztán nem is akarok beülni az országgyűlésbe. Tudom, szokták ezt mások csinálni, de ha én is így tennék, úgy gondolom, megteveszteném az embereket. Amúgy is, polgármesterként szerintem sokkal többet lehet tenni, mint parlamenti képviselőként a mai Magyarországon.

– Ha ön nem is, más indul Magyar Péterrel szemben a kutyapárt színeiben?

– Volt egy szimpatikus vadászó, vele tárgyaltam volna, csak nem jutott be a hivatalba... Igazából nem döntöttünk még. Ezzel együtt szerintem nincs nagy jelentősége a döntésnek, valószínűleg így is, úgy is Magyar Péter fogja megnyerni ezt a körzetet.

– És ki lesz a kutyapárt miniszterelnök-jelöltje?

Ha nincs a közelben aljegyző és biztonsági őr, zakó és nyakkendő nélkül marad a polgármester

– Kutyika Kutyi visszalépett. Most a csaját győzködöm, egy csomó kaját kap, de még nem bólintott rá.

POLGÁRMESTERI ZAKÓ, SZÜRREÁLIS ÉLMÉNYEK

– Egyre gyakrabban láthatjuk ingben, sőt, időnként zakóban is. Mi következik ezután? Unalmas, öltönyös-nyakkendőös politikussá alakul át?

– Egyszer már kipróbáltam a zakót nyakkendővel. Nem volt

egyszerű feladat, mert egy darab zakót találtunk az egész emeleten, Cseh Kristóf aljegyző úrét tudtam felvenni, nyakkendő viszont senkinél sem volt. Végül a biztonsági őrötől tudtunk szerezni egyet... Ezzel együtt még mindig nincs saját nyakkendőm.

– Mi volt az eddigi legszürreálisabb élménye polgármesterként?

– Lakossági megkeresésből tényleg vannak nagyon furcsák. Egy hölgy például azért írt, hogy csináljunk már valamit, mert nagyon elszaporodtak a macskák a kertjében, pedig ő mindent megtesz, még eteti is őket. A csirkés esküvő, amire polgármesterként meghívtak, szintén elég szürreális volt. A csirkének öltözött ifjú pár giliszta-szerű gomicukrot vett a szájá-

ba, úgy csókolták meg egymást. Nekem pedig magot kellett szórnom eléjük.

– Azért az sem volt semmi, amikor a kutyapárt néhány éve egy csirkejelmezes képviselőjelöltjét küldte be kórkodácsolni a köztévébe. Ő hogyhogy nem bukkant még fel a tizenkettedik kerületben?

– Ausztriában van. A Die PARTEI, a német viccpárt osztrák fiókszervezete megkérte, hadd indítsák őt a bécsi helyhatósági választáson. Így elmondhatjuk, hogy

ha csak egy csirkét is, de mi is adtunk valamit a nyugati demokráciának.

nn.

Tiborcz István is támogatná a fogas svábhegyi épületének felújítását – Kovács Gergely szerint jobban jár a kerület, ha mindenki együttműködik

Drónt és zebrakamerát is bevet az új rendőrkapitány

„Legyenek láthatók a kollégáim, könnyen el lehessen érni őket, ha segítségre van szükség” – dr. Csipler Norbert, a BRFK XII. kerületi Rendőrkapitányság új vezetője szerint a személyes biztonságerzetet erősítő intézkedésekre éppúgy szükség van, mint azokra, amik a bűncselekmények, vagy a közúti balesetek számát csökkentik. A rendőrkapitány alaposan visszaszorítaná az online csalások számát, elrendelte a gyalogátkelőhelyek fokozott ellenőrzését, és ehhez újszerű eszközöket is használnak majd kollégái. A rendőr alezredes otthonosan mozog a Hegyvidéken, ugyanis 1999-től 2010-ig a XII. kerületi kapitányságon végzett különböző beosztásokban bünyügyi munkát.

– *A rendőrségi statisztikák azt mutatják, hogy amíg tizenöt évvel ezelőtt nagyságrendekkel több volt a lakásbetörés, az autólöpés, vagy épp a rablás, addig most az online csalások szaporodtak el. A kétkézi bűnözök digitális csalókká képeztek át magukat?*

ni kiszemeltjeiket, hogy utalják át a pénzüket egy „biztonsági számlára”, netán töltsenek le egy olyan szoftvert, amivel ők át tudják venni az irányítást a számla felett. Gyakori az is, hogy rendőrként vagy kibervédelmi specialistaként mutatkoz-

amit ebben az évben eddig kiszemelték, majdnem 40 millió forint volt. – *A bankoktól kap jelzést a rendőrség, amikor csalási kísérletek történnek?* – Természetesen! Az egyik XII. kerületi bankfiók alkalma-

Csipler Norbert a XII. kerületben kezdte a pályafutását, sok betörőt, rablót fogott el kollégáival

– Ez is lehetett egy irány számukra; kétségtelen, hogy a vágyon elleni bűncselekmények köre jelentősrészt áttevődött az online térbe. Ebből fakadóan a bűnmegelőzési munkánk során számtalan formában próbáljuk felhívni az állampolgárok figyelmét arra, hogyan lehet felismerni a csalási kísérleteket, akár telefonon, akár e-mailben, vagy más, elektronikus formában jelentkeznek az elkövetők. Előadásokat tartunk minden korosztálynak, ugyanakkor kiemelt figyelmet fordítunk az idősekre, mert ezen a területen ők a leginkább veszélyeztetettek.

TÁMADNAK A KIBERBŰNÖZŐK! – *Továbbra is a banki csalások a legerősebbek?* Sajnos még mindig gyakran hallunk olyan esetekről, amikor milliókat emelnek le telefonos csalók a sértettek számlájáról. – A telefonon jelentkező csalók legtöbbször banki alkalmazottak adják ki magukat. Arra hivatkozva, hogy „gyanús tranzakciót észleltek”, vagy „feltörték a számlát”, megpróbálják ráven-

nak be a bűnözők. Ilyenkor rendszerint azzal állnak elő, hogy bűncselekmény által érintett a számla, és gyorsan meg kell adni a banki adatokat, hogy a rendőrség „kimenekíthesse a pénzt”. Fontos tudni azonban, hogy bármilyen ürüggyel is hívnak a csalók,

a céljuk szinte mindig az, hogy a bizalmunkba férközve megszerezzék a bankszámlánkon lévő pénzt.

Óvatosnak kell lennünk akkor is, ha hivatalos számról érkezik gyanús hívás, ugyanis ma már bárkinek a telefonszáma könnyen „maszkolható”, álcázható egy másikkal. – *Jellemzően mekkora a kárérték az online csalások esetében?* – A kárérték változó, minden esetben más és más, jellemzően pár százezettől több millió forintig terjed. A legmagasabb összeg,

zottainak közreműködésével épp a napokban sikerült megakasztani egy csalást. A dolgozóknak gyanús volt, hogy hozzátartozó nélkül, taxival jött egy idős néni, aki 6,5 millió forintot akart átutalni egy ismeretlen személynek. Miután a bankosok kérdezősködni kezdtek, a néni elmondta nekik, hogy telefonon jelentkező „rendőroktól” kapta azt a tanácsot, menekítse ki a számlájáról a pénzt. A fiók dolgozója számára ezután már minden világos volt, megakadályozták az utalást, és azonnal hívtak minket. Az, hogy a csalók mennyire hihetően játsszák a szerepüket, jól mutatja, hogy

amikor a néni bejött hozzánk tanúként, megkérdezte tőlünk, hogy „ugye, mi telefonáltunk?”

Ezúton is meg tudom erősíteni, hogy a rendőrség soha, semmilyen körülmények között nem kér meg senkit arra, hogy másnak utalja el a pénzt!

– *Ön is rákerült már a telefonos csalók híváslistájára?* – Igen. Egy alkalommal megtaláltam, és mondták, hogy a bankomtól, az OTP-től keresnek. Jót nevettem magamban, mert nincs is ott számlám. Elkezdtem beszélni a csalókat, hogy próbáljam kiismerni őket, de rövid idő után rájöttem, nem én vagyok az emberük, és letették a telefont.

KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁG MINDENK FELETT!

– *A Maros utcai rendőrkapitányság épületében beszélgetünk, aminek a környezetében elég nehéz parkolni. Emiatt mindennapos jelenség az utcában, hogy hosszabb-rövidebb ideig szabálytalanul, vészvillogóval várakoznak az autósok. A krónikus parkolóhelyhiány felülírja a közlekedési szabályokat?* – Ilyet nem lehet tenni, aki így parkol, megszegi a KRESZ vonatkozó szabályait. Emiatt gyakran eljárnak, bírságot írnak, feljelentéseket tesznek a kollégáim. De ezt nemcsak a rendőrség végzi, hanem a Hegyvidéki Rendészet is, amellyel kiváló a kapcsolatunk.

– *A baleseti statisztikák azt mutatják, hogy szerencsére nagyon ritkák a XII. kerületben a halálos kimenetelű balesetek – voltak olyan évek, amikor egy sem történt. Az is látszik viszont, hogy nem csökkent számottevően a személyi sérüléssel járó balesetek száma. Hogyan lehetne előrébb lépni ezen a téren?*

– A közlekedésbiztonság javítása a rendőrség folyamatos célkitűzése. Ehhez kapcsolódik, hogy az önkormányzat a kapitányságunk által javasolt helyszíneken sebességmérő elhelyezésére alkalmas Trafiboxokat telepít. Ezek az eszközök nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy biztonságosabbá váljon a közlekedés, hiszen

a közúti balesetek egyik fő oka a gyorsajtás

– az elsőbbségadás és az irányváltás szabályainak be nem tartása mellett.

– *A gyalogosokat joggal háborítja fel, hogy sokszor nem adnak elsőbbséget nekik a zebránál, emiatt már több baleset is történt. Van eszköze a rendőrségnek ahhoz, hogy erősítse a gyalogátkelőhelyek biztonságát?*

Ahol nehéz parkolni, ott bőven van szabálytalankodó – emiatt viszont a bírságok is gyakoriak

– Fokozott közlekedésbiztonsági ellenőrzést tartunk ezekben a hetekben. Az akció egyik új eleme, hogy drónt és zebrakamerát is használunk.

Nem az a célunk, hogy sokakat megbírságozzunk,

hanem szeretnénk szabálykövető magatartásra ösztönözni a közlekedőket. A járművezetőket arra, hogy az átkelőhelyeknél engedjék át a gyalogosokat, míg a gyalogosokban azt tudat-

Dr. Csipler Norbert rendőr alezredes (47) ezernyi szál fűzi a XII. kerülethez. „Itt éltam sokáig, a két gyermekem is ide járt bölcsődébe, óvodába, és az általános iskola első hat osztályát is itt végezték el” – beszélt hegyvidéki kötődéseiről az új rendőrkapitány, aki bajai születésű fiatalként 1996-ban, érettségi után költözött a fővárosba. Az akkor még a Szechenyi-hegyen működő Rendőrtiszti Főiskola határrendész szakára járt, ám végül mégsem a „végeken” folytatta pályafutását, hanem kerületünkben kezdte felfedezni a rendőri hivatás határtalan lehetőségeit.

1999-ben, miután lediplomázott, a XII. kerületi rendőrkapitányságon helyezkedett el, ahol bünyügyi vizsgálóként kezdett, aztán a ranglétrát végigjárva fővizsgálóból osztályvezető lett. 2008-tól kapitányságvezető-helyettesi feladatokat látott el. „A XII. kerületben lettem gyakorlott rendőr” – öszszegezte itt töltött éveit a rendőr alezredes, aki büszkén emlékszik vissza arra, hogy rengeteg betörés- és rablószorozatban ért el kollégáival közösen kiemelkedő sikereket.

2010 augusztusában a Ráckevei Rendőrkapitányság vezetőjének nevezték ki, majd 2012 legelején a budaörsi kapitányság irányítását bízták rá. 2012 szeptemberétől 2016 októberéig Szigetszentmiklós rendőrkapitányaként teljesített szolgálatot. Ezután a büntetés-végrehajtás állományához csatlakozott, majd a Terrorrelhárítási Információs és Bünyügyi Elemző Központnál dolgozott. 2020 februárjában a Monori Rendőrkapitányság élére került, onnan jött vissza 2025. szeptember 1-jén a XII. kerületbe. Sztanyó István rendőr alezredestől vette át a stafétát, aki közel kilenc évig volt itt vezető, most pedig már a XVIII. kerületi Rendőrkapitányságot irányítja.

tosítani, hogy ők sem szaladhatnak át körültekintés nélkül az úton.

– *Támogatják újabb zebrák kijelölését, vagy a meglévők biztonságosabbá tételét?*

– Minden olyan kezdeményezéshez megadjuk a szakhatósági hozzájárulást, ami a közlekedésben részt vevők biztonságát javítja. Egy-egy javaslatnál megvizsgáljuk, mennyire problémás a gyalogosok átkelése az adott helyszínen, volt-e ott mostanában baleset. Minden esetben a BRFK Közlekedésrendészeti Főosztályával közösen alakítjuk ki a szakmai álláspontot.

A FINN MÓDSZER ÉS A VADDISZNÓK

– *Hogyan szűrik ki az ittas és bódult járművezetőket?*

– Volt már állampolgári bejelentés amiatt, hogy

valaki megijedt egy vaddisznótól, és rendőri segítséget kért.

Alapesetben nem a mi a hatáskörünk a vaddisznóprobléma kezelése, de partnerek vagyunk, ha bármilyen hatósági kezdeményezés indul ebben az ügyben. Rendőri közreműködésre általában akkor van szükség, amikor a vaddisznók a közutakon vonulnak, és a forgalom biztonságát veszélyeztetik.

– *A XII. kerületi kapitányság új vezetőjeként mit tekint a legfontosabb teendőinek?*

– Nagy tisztelője vagyok elődömnek, aki kiemelkedő színvo-

„Feltörték a számlát” – erre is hivatkoznak a banki adatainkra vadászó csalók

Padel, dáma és malom is lesz a Városmajorban

Sokmilliárdos feladat lenne a fővárosi kezelésben lévő Városmajor teljes körű fejlesztése, erre azonban most biztosan nincs forrás. Kisebb felújítások viszont megkezdődhetnek a II. és a XII. kerület, valamint magánadományozók támogatásával – ezekről is beszélt a Találkozz a polgármesterrel! című fórumon Kovács Gergely és Vadász Gábor.

„A legtöbben ebben a formában szeretik a parkot, de örülnének neki, ha jobb állapotban lenne. Nem akarjuk Millenáris-jellegű, modern parkká alakítani a Városmajort, nem is lenne rá pénzünk” – választa fel a körülményeket Kovács Gergely polgármester a legutóbbi fórumán a Barabás Villában. Mint mondta, apróbb beavatkozásokra, elmaradt karbantartások elvégzésére, a kutyafuttatók fejlesztésére, a zöldterületek megújítására és a parkhasználók által igényelt új szolgáltatások bevezetésére, például grill sütők kihelyezésére, vagy egy sporteszközkölcsonőző megnyitására kínálkozik most lehetőség.

A polgármester szerint **jelenleg 100-150 millió forintos költségkeretben lehet gondolkodni a park felújításáról,**

ugyanakkor évről évre újabb gyűjtés szervezhető a különböző aktuális feladatok megjelölésével. Hozzátette, hogy a főváros által kezelt Városmajor rendbetétele érdekében létrehozott alapba 20-20 millió forintot tett ebben az évben a II. és a XII. kerület, míg adományként eddig 31,6 millió forint érkezett a XII. kerülethez.

HOLTFÁBÓL AGILITY-JÁTÉK
„A FŐKERT készített egy koncepciót a teljes körű fejlesztésre, de ez tízmilliárdos nagyságrendű forrást igényelne. Ennek a töredéke sem áll rendelkezésre, így a terv megvalósítása csak közép- és hosszú távon lehetséges. A fejlesztések üteme

A békés egymás mellett élés érdekében kutyások, nem kutyások közösen alkotnák meg a parkhasználat szabályait

nagyban múlik azon, mennyi külső forrást tudnak bevonni” – magyarázta Vadász Gábor alpolgármester. A XII. kerületi önkormányzat a megújítás első, 2025 ősztől 2026 tavaszáig tartó ütemében

két kiemelt helyszínt jelölt meg: a Beethoven-szobor környékét, valamint a plébániatemplom mögötti területet. A II. kerület a park Nyúl utcai bejáratának környezetét szeretné elsőként rendbe tenni. Az alpolgármester elmondta, hogy a Beethoven-szobornál már megkezdődtek a munkák, a meg-süllyedt, emiatt rendkívül kényelmetlenné váló padok betonelemeit emelik ki a FŐKERT munkatársai. A padok felújítása festéssel folytatódik, ebbe önkénteseket is bevonna az önkormányzat. A kutyások igényei alapján a jelenlegi futtatók közül a templom mögött lévőben a kistestű, a fogasremíz mellet-

tiben pedig a nagyobb kutyák szaladgálhatnak majd. A futtatókba – bécsi minta alapján – a Normafáról érkezének az állapotuk miatt kivágott vagy kidőlt fák, amikből agility-játékok készülnének.

HÜVELYK MATYI ÉS BEETHOVEN
A tervek között szerepel egy úgynevezett integrált kutyafuttató kijelölése, ahol legálisan lehet póráz nélkül sétáltatni az ebeket. **„A park többi részén, például a leendő piknikező területen nem fogjuk tolerálni a póráz nélküli sétáltatást”** – emelte ki Vadász Gábor, kitérve arra is, hogy a kutyásokkal és a nem kutyásokkal közösen alkotnák meg a parkhasználati

hulladékgyűjtő edények kihelyezése, valamint a nyitott kukák cseréje, hogy a madarak ne hordhassák szét a szemetet. Szükség van az emberek és a kutyák által használható ivókutakra is, továbbá jelentős igény mutatkozik újabb illemhelyekre. Bár egy WC jelenleg is működik a park közép-ső részén, általános vélemény, hogy ez nem elég.

Hüvelyk Matyi és Beethoven szobránál újrafüvesítik a területet a kertészek, valamint locsolórendszer alakítanak ki, hogy sokáig szép zöld maradjon a gye. A régi, öreg fákat még ebben az évben teljeskörűen felméri a FŐKERT, mert ezek között jó néhány meglehetősen rossz állapotban van. Ha nincs más megoldás, csak a kivágás, akkor erről előzetesen tájékoztatják a parkhasználókat. A szakemberek közös sétákon magyaráznak el az érdeklődőknek, milyen betegségei vannak a fának, és hogy miért elkerülhetetlen egy-egy fa eltávolítása.

ÜTŐT ÉS LABDÁT A CSŐSZHÁZBÓL
A sport- és közösségi funkciók fejlesztéséről az alpolgármester elmondta: idővel szeretnék egy-fajta találkozási ponttá alakítani a park közép-ső, Szamos utcai részét, ahol nemcsak áthaladni, hanem időt tölteni is érdemes. Az egyik sportpálya korszerűsítésére – mivel ez önmagában elég nagy tétel – az önkormányzat 17 millió forint támogatást igényel az Aktív Magyarország pályázatán. Több helyre vadiúj pingpong-asztalok kerülnek, emellett megújulnak a sakkasztalok, úgy, hogy malommal és dával

bővül a játékok köre. Tervezik a futókör hibáinak kijavítását, valamint új pálya készülhet a teniszt és a squasht ötvöző ütő-sport, a padel számára.

Egy strandröplabdapálya is nyílhat jövő nyáron, próbajellellegel.

Sokan jelezték, hogy szükség lenne egy sportszerkölcsonőzőre a parkban, ezért az önkormányzat szeretné, ha erre a célra birtokba lehetne venni a játszótéren található, jelenleg a FŐKERT által használt kis épületet. Az elképzelések szerint pingpong-ütőket, kosárlabdát és más sport-eszközöket kölcsönözhetnének itt a mozogni vágyók, ugyanakkor ez az épület lenne a városma-jori csősz bázisa is.

A parkör jelenléte mellett a kamerarendszer és a világítás fejlesztésével a biztonságérzetet szeretnék erősíteni.

Vadász Gábor hangsúlyozta, hogy egy modern, 21. századi játszótér felépítése százezer kiadást jelentene, így nagyobb léptékű átalakításra egyelőre nincs mód. Viszont egyszerűbb játékokat, például hintát, trambulint akár a park több részén is el lehet helyezni. Közkívánatra létrejöhet egy rajzolófal is, nem kerül sokba, és remek időtöltést kínálhat a gyerekeknek.

-vá

Lomtalanítás: most még „házhoz megy”

Jó eséllyel az idei lesz az utolsó „hagyományos” lomtalanítás, amikor a házak elől viszi el a szolgáltató a kitett lomokat. Két éven belül alapjaiban megváltozik a rendszer, attól kezdve mindenkinek saját magának kell eljuttatnia a feleslegessé váló holmikat az előzetesen kijelölt gyűjtőpontokra – ami a XII. kerület földrajzi és demográfiai viszonyait ismerve számos kérdés felvet. A kerület vezetése már tárgyal a szolgáltatóval (MOHU), és az biztosnak látszik, hogy a gyűjtőpontos megoldás okozta nehézségek mérséklése – értsd: a kényelmetlenség minimalizálása – plusz anyagi terhet jelent majd az önkormányzatnak. Addig is lássuk, hogyan tehetjük zökkenőmentesebbé az idei lomtalanítást!

Sokan várják az éves lomtalanítást, hogy kulturált körülmények közt szabadulhassanak meg a kidobásra ítélt kacatoktól. Mások viszont tartanak a szeméttől, a káosztól, a lomizóktól. A kerületi rendszert figyel a biztonságra, az viszont rajtunk is múlik, hogy rendezett legyen a lomtalanítás.

Körzetenként változik, mikor kell kihelyezni a lomokat (online részletek itt: mohubudapest.hu/lakossagi-lomtalanitas-2025). A XII. kerületet a közszolgáltató öt körzetre osztotta, az elsőben november 4-én este 6 órától lehet a házak elé kirakni a lomokat, a begyűjtés a következő nap reggeli óráiban kezdődik. Az utolsóból 9-én viszi el a lomokat, természetesen itt is előző nap kell kipakolniuk a lakóknak. A lomtalanítást végző MOHU BUDAPEST Zrt. (MOHU) arra kér mindenkit, hogy tartsa be a megadott időpontokat, mert így lehet elkerülni:

- a gondosan kihelyezett lomok széttérítését

- a szükségesnél nagyobb közterület-szennyezést
 - a közlekedési nehézségeket és az esetleges baleseteket
- Mit visznek el?** Mondhatjuk, ez az egymillió dolláros kérdés, ami minden évben megannyi vita és félreértés forrása. A MOHU tájékoztatása szerint a háztartásban feleslegessé váló **nagy darabos** hulladékokat (amik méreteik miatt nem rakhatók bele a hulladékgyűjtő tartályokba) szállítják el.
- Mit nem visznek el?**
- a háztartásokban naponta képződő hulladékot
 - textilt (pl. ruhanemű)
 - ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási tevékenység eredményeként keletkező hulladékot
 - veszélyes hulladékot
 - elektromos és elektronikai hulladékot
 - építési törmelék
 - gumiabroncsot
 - zöldhulladékot (ág, nyese-dék, lomb, fű)
 - szénport, hamut
 - földet
 - elkülönítetten gyűjtött üveg-, papír-, műanyag- és fémhulladékot

- Mi a helyzet a faáruval?**
Az újrahasznosítás érdekében a fahulladékokat az egyéb lomoktól elkülönítve kell kihelyezni, ezeket lehetőség szerint külön célgéppel szállítják el. Fahulladéknak számít:
- tömör fa
 - deszka
 - lé
 - forgácslap
 - lapra szerelt bútorok (a bútor részét képező zsanér, kilincs, fióksín, csavarok benne maradhatnak)
 - OSB lap
 - rétegelt lemez
 - lapra szerelt faláda
 - rekesz
 - raklap
- Nem kerülhet a fahulladék közé a kerti zöldhulladék, a nem lapra szerelt bútor, a kárpitozott bútor, az egyéb anyagot tartalmazó fahulladék (pl. rászögelt szövet, ráragasztott tükrök), az MDF/HDF lap, a fa nyílászáró.
- A lomok kihelyezésének módja.** A lomokat a lakóház előtti, hulladékgyűjtő járművekkel jól megközelíthető közterületre kell kirakni, az úttestre és

a zöldterületekre nem szabad! A MOHU a megadott kihelyezési időpontot követő napon végzi a begyűjtést.

Lomtalanítás utáni takarítás. A jogszabályok szerint az ingatlan előtti terület és járdaszakasz megtisztítása egészen a kocsitűt az ingatlan tulajdonosának, kezelőjének a kötelessége.

Lehet, hogy most novemberben utoljára látunk majd ilyen utcaképeket lomtalanítás után

Ugyanakkor az önkormányzat elvárja, hogy a lomtalanítás után a MOHU rendezze a közterületeket, és állítsa vissza az eredeti állapotot. Erről tárgyaltak a felek, és az egyeztetés a polgármester hivatalos közlése alapján megnyugtató végeredménnyel zárult: a MOHU vállalja, hogy elvégzi a feladatot.

Újrahasznosítható hulladékok. A MOHU azt kéri a lakóktól, hogy újrahasznosítható hul-

ladék (fehér üveg, színes üveg, papír, műanyag, fémdoboz, ita-los kartondoboz) ne kerüljön a lomok közé!

Mit tehetünk a lomtalanításakor ki nem helyezhető hulladékkal? A veszélyes hulladék (festék, vegyszer) és sít leadására 3, míg a textil-, elektromos és elektronikai hulladék

lanítást kérni a MOHU-tól. A szolgáltatásról és az árákról a MOHU honlapján vagy a 06-1/776-7777-es telefonszámot hívva lehet tájékozódni.

Csak budapestieknek! Lomok kihelyezése kizárólag a budapesti lakosság számára engedélyezett. Az erre nem jogosult gazdasági társaságok és

nem budapesti lakosok, például az agglomerációban élők lomkihelyezése illegálisnak minősül, a cselekmény hulladékgazdálkodási bírsággal sújtható. Hulladéktól csak kijelölt vagy arra fenntartott helyen, a környezet veszélyeztetését kizáró módon lehet megválni!

MM.

■ További részletek a lomtalanítás szabályairól: mohubudapest.hu

Egy börtönt sem lehetetlen újjrahasznosítani

A Fácános felújítási projektjébe is bevonta a XII. kerületi önkormányzat Bindics Gábort, a pozsonyi városháza kultúraszervezőjét–városfejlesztőjét. A szakember, aki kelet- és nyugat-európai tapasztalataival a Hengermalom-projektben és a Hunyadi téri vásárcsarnok átalakításában is szerepet kapott, sajátos szemmel látja Budapest különleges státuszát a régióban. Közhangulatról, közösségi reggeliről és a múlt megértéséről is beszélt nekünk.

– *Hogyan alakult ki a kapcsolata a Hegyvidékkel?*
– A pozsonyi városházán tartott szakmai egyeztetés adta a találkozó alapját, amelyre a főpolgármesterünk hívta meg Kovács Gergelyt és csapatát. Az ilyen alkalmakat különösen fontosnak tartjuk, hiszen sokat tanulhatunk egymástól: a középe- és kelet-európai városok helyzete számos tekintetben hasonló. Tapasztalataim szerint ugyanakkor városainkat nem lehet közvetlenül Nyugat-Euróához mérni, mivel ott a települések gyakran akár hússzor nagyobb költségvetéssel gazdálkodhatnak.
– *Párizsi, londoni munkák mellett Budapesten sem először dolgozik, a helyi tapasztalatok is ezt támaszthatták alá.*
– A Hengermalom-projekt mellett segítettem a Hunyadi téri vásárcsarnok tervezőit is, valamint dolgoztam Prágában és Brnóban. Ezek az élmények világossá tették számomra, hogy sok probléma régiós jellegű: ilyen például az állam és a városok viszonya. Az állam sokszor centrális erőként igyekszik maga alá vonni a hatásköröket. Ezzel

rásból gazdálkodhat, mint Budapest. Viszont azt is hozzá kell tennem, hogy az izgalmas és jó dolgok nem mindig a költségvetésen múlnak.

KEDVEZŐTLENEBB LETT A KÖZHANGULAT
– *Meglepte azért valami a budapesti feladatok során? Olyasmí, ami kifejezetten a magyar főváros sajátja a szomszédokhoz képest?*
– Számomra talán az a legmeglepőbb, hogy a városban sok kiaknázatlan lehetőség rejlik: üres épületek, telkek, közterek. Ahhoz képest, hogy mennyi adottság van, arányában kevés igazán látható kezdeményezés valósul meg. Egyetemi éveim alatt Budapesten éltem, és közelről láttam, hogy tizenöt-húsz esztendővel ezelőtt sokkal több városfejlesztési és közösségi kezdeményezés zajlott. Nem arról van szó, hogy a budapestiek kevésbé lennének aktívak, inkább a közhangulat vált kedvezőtlenebbé. Pedig Budapest

metrón nyilván nem fogják kibeszélni idegenekkel a problémáikat.
– A Mindspace civil szervezet közösségi reggelire hívta az embereket 2018-ban a Rákóczi téri vásárcsarnokba. A szomszédokat bevonva hamar kiderült, hogy óriási igény van az ilyen könnyen érthető és befogadó programokra – sajnos ennek a kezdeményezésnek végül az akkori fővárosi politika vetett véget. Ezért tartom különösen fontosnak a XII. kerületi önkormányzat munkáját. Olyan polgármester került az élére, aki megtörte a korábbi merev politikai kommunikációt. Egy viccpártból kinőtt városvezetés akár felszínesen viccet is csinálhatna mindenkől, de ehelyett azt látom, hogy Gergőék erős csapatot állítottak össze, kiváló szakembereket vontak be,

Bindics Gábor Európa több városában is dolgozott

és sok tapasztalt kollégát is sikerült megtartaniuk – ami kulcsfontosságú. Úgy tűnik számomra, hogy valóban értik, hogyan működik a város, és őszintén érdekli is őket, nem politikai ugródeszkának tekintik a kerületi önkormányzatot. Ami pedig fontos, hogy sok hasonló kerület látható most, amely szuper munkát végez. Szerintem ez biztató jövőképet ad Budapest számára.

„KAPCSOLATOT KELL TEREMTENI A HELLYEL”
– *Lehet konkrét pozsonyi tapasztalatokat hasznosítani a Hegyvidéken?*
– Igen. Pozsony jelenleg izgalmas átalakuláson megy keresztül: az elmúlt hat évben legalább egy tucat fontos közteret megújítottunk, a város pedig visszavette azokat a feladatokat – például a közvilágítást, a parkolást vagy a takarítást –, amiket korábban kiszerveztek. Ezeket ma sokkal hatékonyabban tudjuk működtetni, mint eddig. Közben számos középületünk is

Installáció a pozsonyi vásárcsarnokban

Igazi kihívás volt a brnói börtön terében dolgozni, ahol a kaparások nyomai ma is láthatók az ajtókon

megújul, kialakítottunk egy koncepciót az erdőgazdálkodásra, a közterek felújítására, és sok olyan tapasztalatunk van, amiből érdemes lehet kiindulni. Persze mi is sokat tanulunk, például Prágától és Budapesttől:

– *Az előadásaiban visszatérő elem az identitás. Miért?*
– Igen, úgy gondolom, hogy az identitás és az előre lefektetett értékek adják meg azt a keretet, ami segít összefogni egy projektet. Gyakran azért használok ezeket a munkáimban, mert azt tapasztalom, hogy szinte minden döntéshez biztos kapaszkodót nyújtanak. Illetve később is nagy segítség, mert végig autentikus tud maradni az, amit mondunk, és ami a végeredmény. A Fácános évtizedek óta zárt terület, holott a 19. században élő találkozóhely volt. Ezért

az elsődleges feladat az, hogy újranyissuk, és valóban hozzáférhetővé tegyük.

De mit is jelent egy hely „megnyitása”? Attól, hogy fizikailag kinyitunk egy teret, még nem

A pozsonyi Grössling fürdő látványterve

biztos, hogy hozzáférhető is. Akkor válik azzá, ha az ott zajló folyamatok érthetőek, ha a hely neve és funkciója világos és befogadható. Tehát itt elsőként azt kell kőbe vésni, hogy egy hozzáférhető helyet kell kialakítani. Nyilván fontos része ennek a gondolkodásnak és az identitás formálásának a hely múltja és a csatlakozások ehhez a múlthoz.

A MOZI, A BÖRTÖN, A FÜRDŐ ÉS A CUKORGYÁR
– *Hogyan képezte magát a szakmai elvei kialakításához?*
– Nem mondhatnám, hogy formálisan képeztem magam, inkább az érdeklődés vitt előre. Az első értelmezhető tapasztalatom egy párizsi tetőtéri mozihoz kötődik, ahol **fejhallgatóval lehetett filmet nézni, így a szomszédokat sem zavartuk.**

Lassan rájöttem, hogy egy tér alakításához jelen kell lenni, és igazán meg kell érteni a helyet. Ez vált később kulcskérdéssé a vásárcsarnok, a fürdő vagy a ko-

lostor esetében is, amiken dolgoztam: a hely megértése és a jelenlét. Részes voltam egy munkacsoportnak Brnóban, egy 18. századi börtön épületénél is. Itt a kihívás nemcsak a hely múltjában, hanem az idő jelenlétében is rejlett. Rendkívül nehéz volt dolgozni egy olyan térben, ahol embereket végeztek ki, és ahol a kezük kaparásának nyomai ma is láthatók a faajtókon. A megoldás az lett, hogy lépésről lépésre, lassan nyitották meg az épületet: először művészek írtak üzeneteket a külső falakra arról, mi történhet majd ott, aztán évente egy napra nyílt ki az épület, később szociális szövetkezetek költöztek be, anyag gyűlt egy állandó kiállításhoz, és vezetett bejárásokat is tartanak. A projekt kezdete, 2016 óta az épület még mindig csak részben van használatban, és valószínű, hogy sok évbe telik, mire teljesen megújul. Ez is jól mutatja, milyen fontos az idő

„Meg kell érteni a helyet” (képünkön a rosznyói kolostor)

a jelenséggel Csehország már szembesült, Szlovákiában nemrég kezdett kialakulni,
Magyarország pedig régóta küzd vele. A városok gyakran anyagilag magukra maradnak,
és pályázatokból vagy adománygyűjtésből kénytelenek fedezni a költségeiket. Éppen ezért gondolom, hogy kulcsfontosságú a tudásmegosztás közöttünk. Ugyanakkor tanulnunk kell a bécsi példából is, jóllehet ott egészen mások a lehetőségek: Ausztria fővárosának kulturális költségvetése szinte megegyezik Pozsony teljes költségvetésével, és körülbelül hússzor akkora for-

Prágához, Brnóhoz, Pozsonyhoz vagy Kassához képest is lényegesen nagyobb potenciállal rendelkezik. Az alulról szerveződő önkormányzatok részben új szemléletet és nyitottságot hoztak, ami remélhetőleg segít újraaktíválni ezeket az erőket. Ugyanakkor a mindennapi aktivitás hiánya érthető: a megélhetési gondokkal küzdő magyar társadalom – ahogy egyébként az összes többi szomszédos ország és benne a folyamatosan szűkülő középosztály – kevesebbet tud visszaadni a közösségnek, noha éppen ez képezné a valódi polgári gondolkodás alapját.
– *Nem tudom megcáfolni, a saját példámon sem... A tömegközlekedés napi részeként hosszú évek óta azt látom, hogy sokan belefeledkeznek a gondjaikba. A*

A srác a tank alatt – ‘56 a Városmajorban

A Széna térnek kulcsszerep jutott az 1956-os forradalom és szabadságharc idején, ott jött létre Budapest második legnagyobb ellenállóközpontja. Emiatt aztán a közeli Városmajor és környéke egyszerre volt szállás- és ellátóhely, valamint komoly harcok színtere is. A forradalom 69. évfordulójára emlékezve rövid írásokat, visszaemlékezéseket gyűjtöttünk össze erről az időszakról.

ÉLELMISZER-ELLÁTÁS A FORRADALOM NAPJAIBAN

Az 1956-os forradalom és szabadságharc kitörése után a XII. kerületben szinte azonnal megalakult a Forradalmi Bizottság, amely a kezdetektől kiemelt figyelmet fordított a lakosság ellátására. A visszaem-

küldött a kelenföldi tejipari vállalat-hoz. [...] Pécs község 17 székér élelmiszert küldött az újpesti Károlyi-kórháznak. A kórház betegei és dolgozói köszönik a küldeményt. Az újpesti Károlyi-kórház számára egyébként tegnap Nógrád köz-ségből is érkezett élelmiszerküldeménny.

központ; a harcok tetőpontján mintegy 1400-an álltak szemben a szovjet csapatokkal.

A hely hangulatát és a szerveződésközösségi jellegét jól érzékelteti Czajlik Péter visszaemlékezése: „... elindultam hazafelé az Ezredes utcába. Ki is kötöttem a Széna téren. A Fény utca–Retek utca sarkán, ahol most a piac van, találkoztam Pécsi Gyurkával. Ő a bátyámnak volt gimnáziumi osztálytársa, két évvel idősebb nálam. Legnagyobb megdöbbenésemre egy géppisztoly lógott a nyakában. Elmondta, hogy mi van a Széna téren, ők már ott vannak, és »gyere már, nézzél le te is!« [...] úgy ragadtam ott, hogy egy kölyök, nálam olyan 5 évvel idősebb lebe-

Mindenki úgy segített, ahogy tudott

lékezésekből kiderül, hogy Budapest kerületei közül itt volt a legkisebb az élelmiszerhiány. Novemberig szinte mindig jutott hús és kenyér az emberek asztalára. A dolgozók megszerverték a beszerzést, és teherautókon szállították az élelmiszert a fővárosba.

A korabeli lapok büszkén írtak a vidéki segítségről. Egy 1956. október 28-i beszámoló szerint: „Jelentés a XII. kerületből: A kerület kórházai megkapták a fejtér (sic.) megyei állami gazdaság élelmiszerét. A kórház köszönetét fejezi ki a betegek nevében a gyors segítségért az állami gazdaságnak és egyben Mihály Rezsőnek a Goldberger Textilgyár dolgozójának, aki az élelmiszerszállítást szervezte.”

A vidék kiemelten segítette a fővárost, és külföldről is érkeztek ellátmányok.

A napi jelentések részletesen írtak az erőfeszítésekről: „Az élelmiszeripari dolgozók ma tovább folytatták erőfeszítéseiket a főváros ellátására. [...] Több mint 74 vagon kenyeret és 150.000 péksüteményt sütöttek. A budapesti húsüzemek ma 19 vagon és 8 vagon szalámi, illetve kolbász és felvágottat és 15 vagon zsírt szállítottak a kereskedelemnek. [...] A győri munkástanács a budapesti dolgozók megsegítésére 3 teherautóval 2500 liter tejet és 460 kg kenyeret

Külföldről is érkeztek segélyszállítmányok a fővárosba

Katonák, munkások, fuvarozók, önkéntesek közösségéből alakult ki az ellenállás a Széna téren és környékén

A fővárosba érkező élelmiszer-szállítmányokat nem egy alkalommal érte támadás. 1956. október végén például egy városmajori ház tetejéről három államvédelmis katona tüzet nyitott egy kenyerszállítóra – ám az itteni nemzetőrök sem maradtak tétlenek, és hamar elfogták a támadókat.

A MÁSODIK ELLENÁLLÁSI GÓCPONT

A Széna térnek kulcsszerepe volt az 1956-os eseményekben. Október 25-én mintegy száz forradalmár elfoglalta az épülő metró munkásszállását és a közeli katonai börtönt, amely már 1895 óta működött. Hamarosan itt szerveződött meg a második legnagyobb budapesti ellenálló-

tett, babrált egy puskával, nem tudta összerakni. Szerezték valahonnan húsz »dióerőt«, de külön volt a závár.

Ott tökörésztett, nem boldogult vele. Ekkor én gyorsan összeraktam neki a puskákat.

[...] Valamelyik idősebb kiszúrta, hogy rutinom van a fegyverek terén, és kértek, hogy maradjak ott. [...] Ez október 25-én éjjel volt. [...] A Széna térről Szabó Jánost (»Szabó bácsi«) kisgyermek korom óta ismertem, ennek a környéknek jellegzetes alakja volt. Fuvaros volt vagy alkalmi munkás. [...] János bácsit úgy ismertem minden gyerek, mint egy nagyon jószívű embert. A gyerekekkel együtt játszott, focizott. Onnan tudtuk, hogy almát szállított, mert hozott egy nagy zacskó almát, és letette, hogy srácnak, vegyetek. Elvette az öreg nénitől a két szatyrárt és hazavitte neki. Ilyen ember volt. Talán ezért lett ő a Széna téren az első ember. A Széna téri felkelőcsoport első menetben a környékbeliékből ala-

„Ma hajnalban a szovjet csapatok támadást indítottak fővárosunk ellen”

kult. Később hozzájuk csapódott a pasaréti és a városmajori társaság, aztán a váriak, végül olyanok is, akikről az Isten sem tudja honnan jöttek, csak arra vetődtek és ott maradtak.”

A visszaemlékezésből kiderül, hogy a Széna tér nem csupán katonai pont volt: piacozók, munkások, fuvarosok és önkéntesek adták a közösség gerincét. A felkelőcsoportok eredetileg a helyi lakosokból szerveződtek, majd térségi támogatást és ön-

Ez a gyermeki világ azonban pillanatok alatt omlik össze 1956 őszén. „[...] Nagyon sokan a mi házunkból is azért disszidáltak, mert féltek. Sok mindentől lehetett félni akkor, hogy visszajön az 50-es évek Rákosi rendszere, hogy visszajön a Horthy-rendszer, vagy hogy hogyan lesz tovább. [...] Kapuőrséget csináltunk 1956-ban. Erre azért volt szükség, mert a Városmajor utcai házunk laposított volt, ahonnan könnyen láttuk a várat. Féltünk, hogy oda is feltelepítenek egy géppuskát és akkor majd vissza is lönek. A szomszédokba be is löttek.

A városmajori házak több találatot is kaptak a Várból. [...]

Tóth Kálmán szavai egy megárazó pillanatot is megőriztek: „A harcok előrehaladtával novemberben emlékszem, hogy jöttek az oroszok. Az Alkotás utca felől érkeztek és a Délinél volt egy vonat fordító. Onnan jöttek le az oroszok és mentek volna a Moszkva és a Széna tér felé. Ahogy kijöttek ebből a takarásból – a Kék Golyó utca és a Városmajor utca sarkán – kirohant egy kis srác és az orosz tank alá bevágott egy molotov koktélt. A tanknak semmi baja nem lett csak elkezdett forogni a tetején a lövegtorony és utána meglátta a kis srácot. A szerencsétlen kis kölyök elkezdett felfelé futni a vár felé keresztül a Vérmezőn. És most jön az a része, ami borzalmas és láttam. A tank utána ment és átment rajta. Ez elég sokáig bennem maradt. [...]”

Az első '56-os kerületi emlékmű és A szabadság szárnyaló madara a Gesztenyés kertben

szépen kirajzolódik a különbség a béke és a háborús napok között: „Ha óránként a Déli pályaudvartól a Szent János kórházig egy autó átmegy az utcán az már sok volt. Azt játszottuk, hogy egy autó színt választottunk és az nyert, akinek több »kocsija« volt az adott napon. Mindig a zöld nyert, mert a teherautók azok voltak. Leraktunk két táglát a Városmajor utcára és ott fociztunk.”

A harcok hevesességét és mértékét Pintér Endre orvos visszaemlékezése is alátámasztja, aki a forradalom idején a Városmajorban dolgozott: „Három hétig a városmajori klinikán voltam ügyeletes orvos. A kórlapokból kiderül, hogy az ambuláns betegeket nem számolva 32 fekvőbeteg sérültet láttunk el, a sérülteknek 80 százaléka munkás volt. Az átlag életkor pedig 22 év volt.”

Lengyel Balázs a Jelenkor című lap 1991. január 1-jei számában így fogalmazott „Mészöly más” című írásában: „Ott álltam Mészöly Miklóssal 1956. november 1-jén vagy 2-án a műteremlakásuk nagy nyitott ablakában, és együtt figyeltük az utcát. Alattunk, odalent a Városmajor utcában löttek. Felkelő nemzetőrök löttek a szemközti alacsony ház ajtaját, a zárat, a kaput szétlőtték. Ávós ház volt, tudtuk.”

A Széna téri forradalmárok hősiességét november 10-ig tartott. Ezután a szovjet túlerő legyűrte az ellenállást, a vezetőket pedig a hatalomba visszatérő kommunista rendszer kivégezte.

AZ ELSŐ HEGYVIDÉKI '56-OS EMLÉKMŰ

A rendszerváltás után hamar felmerült a gondolat, hogy a Hegyvidék is méltó módon állítson emléket az 1956-os hősöknek és áldozatoknak. 1991 tavaszán a Hegyvidék újság pályázati felhívást tett közzé. „A XII. Kerületi Önkormányzat pályázatot ír ki az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékeit megőrző emlékmű megalkotására. Az emlékmű formája: emlékkő vagy kopjafája.”

A pályázat eredményeként 1992. október 23-án, a forradalom 36. évfordulóján avatták fel Kovács Gábor emlékkövét a Gesztenyés kertben. A műalkotás azóta már új otthonra talált, a Városmajor utcai Barabás-villa kertjében helyezték el.

Később, a 60. évfordulóra készülve a kerület új, országos emlékműpályázatot hirdetett. A

Földváry Gergely

„Doktor Katalin” hétszer járt az Arany Barátság városában

A gyerekek ott is olyanok, mint nálunk, ugyanúgy náthások, fülfájások, megy a hasuk, és ugyanolyan bájosak, nevetnek, kukucsolnak – meséli dr. Pleskott Katalin gyermekorvos, aki élete egyik legszebb szakaszában, 1989-től 2006-ig hét alkalommal végzett karitatív munkát a Fülöp-szigeteken. Hogyan került a Madarász utcai gyermekkórházból a filippínókhoz? Mi volt a feladata, és milyen élményekkel gazdagodott? A trópusokon töltött időket fényképek nézegetése közben elevenítette fel a Hegyvidéken élő doktornő.

„A kolléganóm egy német szakorvosi lapban látott egy hirdetést, amelyben orvosokat keresnek a harmadik világba. A férje a klinikán dolgozott, jól beszélt angolul, németül, gondolták, jelentkezik” – kezdi beszélgetésünket Pleskott Katalin gyermekorvos a Fülöp-szigeteken végzett karitatív munkája előzményeinek felidézésével.

Elkezdett szervezkedni, kiutazott Frankfurtba. Egész életében tanult németül, angolul, de anyanyelvi környezetben ez nem sokat ért. „Bernhard javaslatára intenzíven tanultam az angolt, majd 1989. szeptember végén elindultam. 1990 januárjában jöttem haza. A Fülöp-szigetéről annyit tudtam, hogy Manila a fővárosa, Délkelet-Ázsiában, Ja-

ketet, mert anyanyelvi szinten beszéltek, és a filippínókat sem, ráadásul a szigeten a vizajan nyelvjárás terjedt el.

„Úgy éreztem magam, mint ha üvegbúrában lennék: látok mindent, de nem értek semmit, illetve nagyon keveset... – meséli. – De csodálatos, hogy egyáltalán a Jóisten megengedte, hogy amikor eltemettem az utolsó rokonomat, nem borult rám, hogy egyedül vagyok a világban, hanem feladatot kaptam, és tudtam, miért csinálom.”

Az oltási teambe került, egy Nissannal járták a vidéket, a gépkocsivezető és a csoport tagjai filippínók voltak, csak az orvos európai. A sofőr, Nazar – akinek a családját a szívébe fogadta – tolmácsolt, ám hamarosan ő is sok mindent megtanult vizájánul, kedvesen szólt a gyerekekhez az anyanyelvükön: „kicsit fáj...”, bátor vagy... kész!”

Mivel a Fülöp-szigetek Ázsia legnagyobb katolikus többségű állama, a templomban igazán otthon volt. „Éreztem, hogy a közös vallásunkban élünk” – és sorolja az élményeit: a templomokat rácsok határolják, így a kutyák is bemehetnek a gazdával, csak akkor zavarják ki őket, ha össze-marakodnak. Oltott a hangulat, az atya beszéde közben fel-felnevetek, énekléskor az ember szinte táncra perdül. Épp az 55. születésnapját ünnepelte, amikor Bernhard atya meglátogatta őket, és egy gyönyörű misét mondott. A nagy napot a helyiek előtt se lehetett eltitkolni. „Happy birthday to you!” – köszöntötték, amerre járt.

A VISSZAVARRT UJJ

Megszervezték az oltási team felszerelését, biztosították a hűtőláncot – érkezéskor minden orvos hozott egy bőrönd gyógyszerrel. Ugyanazokat az oltásokat adták, mint itthon, BCG-t az újszülötteknek, Sabin-cseppeket, Di-per-te-t, a mamáknak tetanuszt. Megszervezték, plakáton tudatták mikor melyik kerületbe mennek, és amikor megérkeztek a helyszínre, megafonon hirdették, tájékoztatót tartottak az oltásokról, a kezelésekről.

A közösség kápolnájában, óvodájában, vagy kint, egy fa alatt rendezkedtek be, várták a pácienseket, kartont vezettek róluk. Háromhetenként mentek vissza ugyanoda. „Emlékszem,

valaki levágta az ujját, visszaraktuk, aztán három hét múlva láttam, meggyógyult... Mindenkit elláttunk, akit kellett.”

Hamar közel került az ottaniakhoz. Megszerette Nazart, a feleségét, a fiát és az iker kislányait; közel laktak, jóban lettek, fájt is a szíve, amikor először haza kellett jönnie, hogy többet nem találkoznak. „Nagyon megörültem, amikor Bernhard azt mondta a meetingünkön:

Doktor Katalin nem beszélt, csak mosolygott, és ez teljesen jó,

mert a németek veszekedtek, ő meg nem... Azt hittem, a mennyországban vagyok! Úgyhogy mehettem még egyszer és még egyszer – összesen hétszer.”

WHERE THERE IS NO DOCTOR

„Nekem '89-ben eszembe nem jutott, miért nem mennek orvoshoz az emberek. Hát azért, mert nincs orvos! De ha volna is, meg kell fizetni. Először is, nem tudnak eljutni hozzá, a hegyekben rossz a közlekedés. Az úgynevezett dzsipnik – átalakított buszok – zsúfoltak, arra is pénz kell, gyógyszerre már nem jut – jellemzi a helyzetet. – Mi mentünk helybe, odajöhettek a fa alá, és – a Jóisten segítségével – megkapták, amit lehetett.”

Egy alkalommal ő maga is megfertőződött szúnyogcsípéstől. A tünetek – torokfájás, fejfájás, gyötörő szomjúság, láz – alapján a Where There Is No Doctor (Ott, ahol nincs orvos) című könyvük leírásából sejtette, ez a dengue-láz. Kollégájától kapott lázcillapítót, de végül „doktor O”, a helyi kínai orvos javaslatára a kínai szilvából készített tea segített rajta.

Egy másik esetben egy ártatlannak látszó jégkocka okozott hasmenést. Nem gondolt rá, hogy abból a vízből készült, amit a bennszülöttek fogyasztanak, de ők csak forralva ihatták.

A fényképek nézegetése közben a német kollégák jóindulatáról, nagyvonalúságáról is szó esik. „Mind a hét utazásom alatt találkoztam egy-két »angyalal«. Ingével jutottam el például Cebu szigetére, ott van Magellán keresztje, egy kis építménnyel. Ezen a szigeten nagyon tisztelik a Kiszéjzst, Sinulog ünnepét a

Dr. Pleskott Katalin a mennyországban érezte magát a Fülöp-szigeteken

»Kis Úr«-nak szentelik. Háznál is tartják, és felvonulást is rendeznek, évente mindenütt. Csodálatos élmény, ahogy Cagayanban az egész városon át vonulnak dobszókísérettel a különböző törzseket jelképező csoportok, más-más viseletben, és viszik a Kiszéjzst szobrát.”

Üdülőszigetre is eljutott Katalin, úszószemüveggel, pipával úszkált a sötétkék mélység fölött. Mutat fotót lábakon álló kunyhóról, így óvják magukat a lakók a víztől, a férgektől. Érdeklődés, hogy az ablaknyílásokat zsalu fedi, a padlózat hasított bambuszlecből készül, süppedős, de tart. Oldala, teteje gyönyörű pálmalevelszöveget, ám ha a benti nyitott tűzhelyből szikrák kap, és leég, az új fedél már gyakran ronda hullámpala...

A MALAC A TAKARÉKBETÉT

„Szép volt délutánonként hazafelé az úton látni a termőföldeket” – idézi fel az emlékeit, hozzáfűzve, hogy a rizs az élet,

„Szenteste, az éjjeli misén kint ültünk a mezőn. Karácsonykor – a trópuson! Istenem, mint a pásztorok! – gondoltam.” A környezet nagyon buja. „Akárhová néztél, tudtad, nem otthon vagy: mindenütt bougainvillea, hibiszkusz, gerbera, tűzfa. Az ablakomon benézett egy banánfa.”

AZ EGÉSZ ORSZÁG KOSÁRLABDÁZIK

Jópofa, hogy az összes fehér emberről azt hiszik, amerikai, és úgy köszönnek, „Hey Joe!” Minden ünnepséget szeretnek, minden kunyhó falán van kosárlabdapalánk, az egész ország kosarazik.

A nagyvárosokban áruházak, a falvakban kisboltok működnek, a legkisebb faluban is lehet kólát kapni... Létezik citromízű banán! Rengetegféle banán van, szüretelik zölden, főzik, sütik, karamellizálják. A doktornő kedvence a mangó.

Sajnos a csodálatos gyümölcsöket sokan nem tudják meg-

Hamar megszerette az országot és lakóit is (1989)

Az Ärzte für die dritte Welt (Orvosok a harmadik világért) elnevezésű szervezetet egy jezsuita atya, Bernhard Ehlen álmolta meg. Szerette volna családi örökségét jótékony tevékenységre fordítani, azt tervezte, hogy német orvosokat a szabadságuk idején gyógyítani küld a Fülöp-szigetekre, Indiába, Bangladesbe, Dél-Amerikába vagy Afrikába.

Azok, akik valami miatt nem vállalták a küldetést – például nem bírták a meleget –, adományoztak, ebből tartották fenn a szervezetet, fizették a kiutazók repülőútjának felét. Jöttek-mentek az orvosok, aki régebben kint gyógyított, átadta tapasztalatait az újonnan érkezőnek, majd hazajött. Bernhard eredetileg csak németekkel akart dolgozni, ám elfogadta a magyar doktornő jelentkezését, így ő is elutazott a Fülöp-szigetekre, és három hónapig maradt.

„EZT A LEHETŐSÉGET NEM SZABAD KIHAGYNI!”

„Amikor hazajött, meghallgattam az úti beszámolóját, de akkor még eszembe nem jutott, hogy valaha odamegyek – mondja Katalin. – Ez 1988-ban történt, az utolsó nagynénémet ápoltam. Aztán ő meghalt, és akkor említette a kolléganóm, hogy megint keresnek orvost, nem mennék-e. Elgondolkodtam. Úgy voltam vele, senki sincs, aki visszatartson, mert kötelességem róla gondoskodni, gyönyörűnek tartom az ötletet, a munkát, bírom a meleget, a repülőutat, mennék! Ugyanoda, ahol a kollégám volt. A kérdés csak az, elengednek-e a kórházból. »Ezt a lehetőséget nem szabad kihagyni!«, mondta a főnököm, vállalva helyettem az intenzív osztályon a három hónapot a remek nővérgárdával.”

Az egyik projekt a manilai Smokey Mountain nyomornegyedébe vezetett,

a másik, ahová kerültem, Mindanao szigetére, amelynek a kikötővárosa Cagayan de Oro City – az Arany Barátság Városa. A jezsuita egyetemmel voltunk kapcsolatban, a komité bérelt házat nekünk, dolgoztunk az egyetemi kórház ambulanciáján, utazó teammel a hegyekben mint »rolling clinic«, meg az »immunisation teamben«, az oltási csoportban.”

ÜVEGBÚRA ALATT

Mindanao körülbelül Magyarország nagyságú, mintegy 10 millió lakossal. Az érkezést német alapossggal szervezték meg, majd elkezdődött a munka. Katalin nem értette a néme-

Megszokott szigeti életkép: szárnyas csónak kagylókkal (1999)

Az anyanyelvükön szólt a gyerekekhez (1996)

minden azon múlik, mennyibe kerül. Vízrel elárasztott teraszokon termesztik, évente kétszer aratnak.

Jellegzetes háziállatuk a vízbivaly, mászkál a rizsföldeken, húzza a szekeret; kipróbálta, meleg és puha ülés esik a hátán. Kecskét, tyúkot tartanak,

a malacot kikötik a ház lábához, az a takarékbetétkönyv.

Ha baj van, és kell a pénz, eladják.

Ünnepekkor különleges fogásokat kínálnak. Legelső élménye, rögtön a megérkezése utáni napon, egy esküvő volt. Az összes kis koszorúslány világoszöldben pompázott.

Ottrétei során a szeptembertől márciusig tartó időszakot tapasztalta meg, többször kint töltötte a karácsonyt. A németek Xmas-partyztak, a magyar doktornő Nazar családjával karácsonyozott. Egy szép táskát kapott tőlük ajándékba, Budapestről postán fenyőág, bejgli érkezett.

venni a gyerekeknek, mert drága. Az egyik egzotikus gyümölcs az óriási jackfruit, és amikor azt javasolta egy hegyi faluban, hogy ültessenek ilyen, akkor lesz gyümölcs az egész közösségnek, lehetetlen, mivel hátrította el az egyik asszony: „Nem lehet, még valakit agyonüt, ha véletlenül leesik a fáról!”

Élnek a hiedelmeik. Az asszonyok például elkötik a derekukat spárgával. Miért? Hogy ne menjen felfelé a hasfájás...

Családszeretők, a gyerekek mindenütt ott vannak, ringatják, együtt nevelik őket. Katalin zárásként elmondja: „Megtanultam azt a szót, hogy *canta!* Csak ennyit kellett mondani: énekeljetek. Ahol voltak gyerekek, kértem őket, és énekeltek.”

A beszélgetésünk végén úgy érzem, a rengeteg élmény nem is fért bele a fotóalbumokba. Azt hiszem, nem véletlenül szerette meg „Doktor Katalin” a filippínókat, akik szerényebb körülményeik ellenére is kedvesek, mosolygósok – és talán boldogok.

Szepesi Dóra

Az erdőből, mezőről főzni menő!

Néhány éve a Czakó kert piacán találkoztam először Megyeri Sárával, akinek vidám pultja azonnal feltűnt, Dzsindzsa néven árulta különböző termékeit. A Dzsindzsa szó természetesen felkeltette az érdeklődésemet. Mint kiderült, Megyeri Sára már jó ideje foglalkozik vadon termő virágok és termései gyűjtésével, feldolgozásával. Most elmesélte, milyen növényeket érdemes ősszel gyűjteni.

Megyeri Sára gyűjtögetés közben

Megyeri Sárát mindig is érdekelt a természet, kisgyerekkora óta járt gombászni az apukájával. A kirándulásokon aztán szépen lassan megismerte az erdő és a mező növényeit, és a gombák helyett egyre inkább az ehető növények felé fordult a figyelme. Nemcsak a növények gyógyhatása, hanem a finom íze, élvezeti értéke is érdekli.

Tudását a koronavírus-járvánnyal együtt járó karantén idején mélyítette el, az akkori bezártságból egyre gyakrabban menekült az erdőbe. Ahol aztán annyi mindent összegyűjtött, hogy már nem tudta elosztogatni a barátainak, és elkezdte árulni a Czakó piacon. Így jött létre a *Dzsindzsa*. (Itt ragadom meg az alkalmat, hogy felhívjam a

figyelmet erre a szuper kis piacra, ami a szomszédos I. kerületben működik, színes kis kavalkádot teremtve minden szombat délelőtt a Czakó kert mögött, a Tigris utcában. Érdemes néha ellátogatni oda.)

Sára az ehető növényekből és termésekből lekvárokat, szörpöket, befőtteket, teakeverékeket készít, de sok étterem díszítésnek, ízesítésnek

A kányabangita, azaz a görcskéreg segíthet enyhíteni a görcsök okozta fájdalmat

EHETŐ ERDŐ

Az Ehető erdő nagyon különleges, egyben hiánypótló könyv. A kötet 45 vadon gyűjthető növényen keresztül adja át azt a majdnem feledésbe merülő tudást, amivel mindenki sokkal közelebb kerülhet a természethez. A két szerző, Bózsó Gyula erdész és Megyeri Sára vadnövénygasztronómiával foglalkozó szakember számtalan gyűjtési és feldolgozási trükköt, gyűjtési naplót, lelőhelyre vonatkozó információt és receptet oszt meg. Az Ehető erdő segítségével mostantól bárki a saját kosarával elindulva, a saját konyhájában próbálhatja ki a különleges, rendkívül értékes alapanyagokat. A könyv abban segít, hogy saját magunk is felfedezzessük az erdő ízeit és minden értékét, akár otthon, akár a saját konyhánkban.

A som is most terem

rendel tőle. Menő éttermek, sőt Michelin-csillagos séfek is vásárolnak ehető növényeket. Olyan különlegességeket képzeljünk el, mint a kandírozott babatoboz, a fenyőőrügszirup, vagy éppen a medvehagymabogyó.

MIT GYŰJTSÜNK ŐSZEL?

Persze vadnövényeket gyűjteni nem olyan egyszerű, nem lehet csak úgy mindenfélét össze-

szedni, ami az utunkba akad, hiszen védett, netán mérgező is lehet. Ráadásul nem terem minden az év összes napján. Ismerni kell a termőhelyeket, emellett az évszak és az aktuális időjárás is sok mindent meghatároz. Aki azonban ismeri a természet titkait, annak óriási kincseket rejt a kora őszi időszak, főleg az október. Nagyon sok mindent be lehet ilyenkor zsákolni a későbbi, vitaminszegényebb téli időszakra.

Egy alkalommal én is elkísértem Sárát gyűjtögetni, nem volt egyszerű dolgunk. Az első növény, amit megláttunk, és még én is megismertem, a csipkebogyó volt. Igencsak megőrültem, de gyorsan kiderült, hogy

sajnos a csipke még kemény. Majd csak november körül lesz érett állapotban, akkor kell visszatérni a bokrokhoz.

Ami viszont vigaszt nyújthat ebben az időszakban, az a lándzsás útifű. A hegyes leveleit érdemes gyűjteni, téli időszakban remek köhögéscsillapító tea készíthető belőlük, de sebgyógyító hatással is bírnak.

Ilyenkor gyűjthető a som, a komló, a szeder és a galagonya, az ostorfabogyó és a boróka is. És olyan növények is kincset érnek, amikről senki sem gondolná: például az olajfűz magja, amit több étterem is rendel Sárától. Ez remek alapanyaga a gluténmentes lisztnek. Újra kibújik a menta, többféle is gyűjthető, téli teának remek! A piros galagonyából is kitűnő

tea főzhető, de ezt nem forrázní kell, hanem hosszan áztatni, mint a csipkebogyót.

ÜGYELJÜNK A VÉDETT NÖVÉNYEKRE!

Ősz derekán érik a homoktövis is. Ez az utóbbi idők super-

Óriási kincseket rejteget az őszi erdő

foodja, biztosan mindenki találkozott már vele gyógynövényboltban vagy biopiacon. A homoktövis leve különösen nagy sláger, állítólag mindenre jó,

igényel, mint a gombászás. Én például egy csinos növényre azt hittem, hogy petrezselyem, pedig bürök volt, ami rendkívül mérgező. Olyannyira, hogy a bürök főzetét itatták Szókratész-szal is, amikor halálra ítélték. Az ókori Görögországban a „bü-

rökpohár” a kiszabható halálbüntetés egyik nemeként szerepelt. A természetben tehát mindig észnél kell lenni, és csak azokat a növényeket szabad le-

VÁROSI GYŰJTÖGETÉS

Megyeri Sára szerint gyűjtögetni nem csak az erdőben lehetne, hiszen a városban körülöttünk lévő növények, gyomok kilencven százaléka is simán ehető – bár a szennyezettség miatt nem ajánlott fogyasztani. Derékmagasság alatt semmit se szedjünk le! Ám mielőtt felszaladnánk a Normafához, ne feledjük azt sem, hogy természetvédelmi területről szigorúan tilos bármit is begyűjteni. Ott csak gyönyörködni és fotózni lehet. Az utcán, a házak előtt sok helyen gyümölcsfa is nő, Sára szerint ezekről pár darabot nyugodtan magunkkal vihetünk – de ne mindent! Ha komolyabb gyűjtögetésre adjuk a fejünket, érdemes eltávolodni a várostól.

magas a C-vitamin-tartalma, erősíti az immunrendszert, csökkenti a megfázásos tüneteket. Sajnos azonban szigorúan védett, így bármilyen csábító is, a természetben nem szabad leszedni!

Persze nemcsak a védett növényeket tilos gyűjteni, de a mérgező fajokkal is vigyázni kell. A vadnövények gyűjtése legalább akkora szakértelmet

szedni, amiket valóban ismerünk.

Mindenesetre annak, aki szeret kirándulni, érdemes nyitott szemmel járnia! Az erdő és a mező kincsei ugyanis nemcsak fenntartható forrásból származnak, hanem szezonálisak, bárki számára elérhetők, és elképesztően finomak is.

Kalas Györgyi

A kertből a konyhába: friss zsályás tészta

A mezei, vagy ligeti zsálya a napos réteken is előfordul, nincs túl erőteljes aromája, és gyógynövényként sem értékelhető. A főzéshez és a gyógyteákhoz érdemes tehát az orvosi zsályát használni.

Az orvosi zsálya ugyan nem őshonos nálunk, de minden kertben remekül termeszthető és igénytelen. Akár egy társasház kertjébe is érdemes ültetni, mert gyönyörű, lila virágai vannak, másrészt semmi gond nincs vele, és jól tűri a szárazságot. Az orvosi zsálya ráadásul örökzöld félcserje, így télen is zöld marad. Leveleit egész évben használhatjuk főzéshez.

Nekem is van egy szép nagy zsályabokrom a kertben, én arról szedtem a zsályaleveleket, de természetesen fűszerboltokban, piacon is beszerezhetők. Ehhez a recepthez csak a friss zsálya jó, szárítottat főzéshez nem érdemes használni, esetleg teának.

A zsálya egyébként remek izadáscsökkentő hatással bír, gyakran segít a változékori tünetek legyőzésében, megfázás ellen is tökéletes. Nagyon magas az illóolaj-tartalma, így fertőtlenítő hatással is bír. Erős, aromás, jellegzetes íze van, éppen ezért

főzéshez keveset használjunk belőle!

A tészta mellett húshoz, csirkéhez vagy vadhúshoz is érdemes kipróbálni, de a borjúból készült olasz *saltimboccá*nak is az egyik legfontosabb összetevője a zsálya. Remekül áll az amúgy semleges ízű gombáknak, és borókával is lehet „házasítani”, valódi erdei párost alkotnak.

A zsályás tészta az észak-olasz konyha egyik legegyszerűbb és legrégebb hagyományos étele. A története szorosan összefonódik az orvosi zsálya használatával, amely a Földközi-tenger vidékén őshonos, és már az ókor óta tisztelt növény. Mivel a zsályának emésztést könnyítő hatása van, gyakran párosították zsíros hússal, vajas ételekkel. Amilyen egyszerű ez a fogás, olyan elegáns is, hiszen a vaj és a friss zsálya korántsem volt mindig mindenki számára elérhető.

K. Gy.

Hozzávalók (kb. 3 főre):

1 kanál olívaolaj
60 g vaj (nem sózott)
400 g tészta
kb. 20 friss zsályalevél (ha szeretjük a zsálya erős ízét, több is lehet)
két evőkanál reszelt parmezán
2 gerezd fokhagyma
só és frissen őrölt bors
fél citrom leve (opcionális)

1 Egy lábasban forraljunk vizet, és főzzük a tésztát az utasítás szerint. A főzővizet a szokásosnál jobban is sózhatjuk, hiszen azt is használni fogjuk.

2 Közben melegítsünk egy nagy serpenyőben egy kanál olívaolajat, és tegyük hozzá a vajat is. Közepes lángon olvasztuk meg, majd vegyük alacsonyra a hőmérsékletet. Ekkor a vaj kissé habosodni kezd.

3 Dobjuk hozzá a vajhoz a zsályaleveleket és a két gerezd fokhagymát egészben. Gyakori kevergetés mellett hagyjuk, hogy megízesítsék a vajat. Én szeretem sokáig sütni a zsályaleveleket, amíg ropogósak lesznek, de lágyan is hagyhatjuk.

4 Ha megfőtt a tészta, szűrőkanállal kanalazzuk bele egyenesen a serpenyőbe. Szórjunk rá frissen reszelt parmezánt, frissen őrölt borsot, és tegyük hozzá néhány kanállal a meleg főzővízből, majd alaposan keverjük el a vizet a zsíradékkal.

5 Ha szeretnénk, tálaláskor még tehetünk rá parmezánt, vagy éppen meglöcsölhetjük friss citrom levélével.

RETROPOLÓ

A Super Mariónak öltözött Dévényi Tibi bácsi máig kísért

A Kap-csol-tam – mint a korai 80-as évek egyetlen telefonos vetélkedője – kétségkívül fel tudott mutatni valamiféle kulturális értéket, ugyanakkor fiatalos habitussal viccből sem volt vádolható. Joggal reménykedtünk hát abban, hogy a rendszerváltoztatással érkező nyugati áramlatok lendületet adnak a műfajnak, ám sok esetben az agyhalált hozták el. Lássunk néhány példát!

BUMMM!!!
Az első interaktív telefonos játékok egyike még akkoriban került képernyőre, amikor a szocialista vezetőség a reggel 9-ig tartó alkoholtilalommal próbálta elejét venni, hogy a proletariátus felhőtlen fesztiválhangulatban és/vagy fókajárásban érkezen meg a munkahelyére. Ez az intézkedés azonban sokkal in-

tökéletes csődjét hűen szemléltette a Szomszédok, amelynek szereplői úgy vedelték a konyakot, mintha ezáltal képesek lennének kordában tartani az inflációt.)
Hogy mindez hogy jön ide? Nos, a Bummm!!! egy kvázi Törley-reklám volt, ahol a pénznyereményhez pezsgő is társult. Papíron ezzel mindenki jól járt,

Bummm a fejbe, (agy)halott vagy, haver!

kább a kádári munkafegyelmet, mintsem a zsírmáj elleni küzdelmet hivatott szolgálni, noha valójában mindkettő tudományos-fantasztikus jelenségnek bizonyult. (Az absztinens népnevelés

hiszen a termék eljutott az adott háztartásba, és – szintén papíron – a nyertes nem kényszerült rá, hogy azonnal eligya az összeget. A játék természetesen semmiféle szellemi képességet nem

igényelt, kizárólag a számítógép-kezelő reflexeit, akinek az esetek többségében sikerült is két másodperccel az ominózus „bumm!” elhangzása után megnyomni a space billentyűt. Ennek hatására pedig a virtuális dugó elvétette a futószalagon himbálózó pezsgősüveget, a nézősereg pedig indokolatlan dühkitörések közepette konstatálhatta, hogy ez itt az életképtelen, világítalan sudribunkók országa.

EGY PERC TERC
Kelet-Közép-Európában a nyerőautomata-szenvedély némileg más képzettársításokkal bírt, mint Las Vegas közepén: míg utóbbi városban Elvis és a neonfények biztosították az aláfestést, nálunk Lagzi Lajcsi és a kocsmai légypapír zörgése. Jellemzően sokkal inkább a plebejus réteg hóbotja volt, így a játékfüggőség elleni küzdelem is alternatív módszereket kívánt meg.
Véltetőleg ez adta az ötletet a Magyar Televízió Egy perc tere című műsorához is, amelyben a telefonáló egy Commodore 64-vezérelt félkarú rablót irányíthatott a „terc” vezényszóval. Így Susánszki József géplakatos nem holmi kétes pénznyelőbe szórta el a munkabérét, hanem telefonszámlára költötte azt, miközben nézők széles tömegeinek nyújtott minőségi szórakozást.

TORPEDÓ
Bárhogy is vélekedjünk róla, Dévényi Tibor megismételhetetlen dolgokat vitt véghez a kívánságműsorok történetében: elintézte, hogy Pataky Attila

Batmannek öltözve produkálja magát a színpadon, hogy a jeges Dunában tempózó Schirilla György gőzgombócot majszoljon, vagy hogy Kokó a ringben rongylábazó Komár Laci zenéjére tartson dadaista bokszbemutatót. Más kérdés, hogy élő gyermek akkor sem kért volna ilyen-miket, ha unokatestvérek szerelmének gyümölcseként látja meg a napvilágot egy atomreaktor szomszédságában.
Ugyanakkor a Torpedó című játéknak köszönhetően az is kiderült, hogy miféle rejtett tartalékok vannak a téboly csodatevő aranyhalában. Tibi bácsi ugyanis játszi könnyedséggel tudott elbeszélgetni a munkásosztállyal a háttérben ugató tacsó csípőficamáról, miközben a betelefonáló lázasan próbálta eltalálni a virtuális táblán a 20 százalékos Keravill-kedvezmény lelőhelyét.
Az pedig csak hónapok elteltével esett le a műsor szerkesztőinek, hogy egyes képmagnóval rendelkező lapos sumákok rava-szul rögzítik, majd visszajátsszák a nyitó képsorokat, ahol egy másodpercre felvillant a nyeremények rejtékhelye. Ám ekkorra a lelketlen szvinderek már rég túl voltak a háromnapos ócsai álomnyaraláson.
ELEKTOR KALANDOR
A Torpedó után Tibi bácsi szintet ugrott a felkavaró telefonos játékok univerzumában, és egy még extrémebb élménycsomaggal ajándékozott meg minket. Míg előző műsorában megelégedett olyan pulóverek és sportzakók viseletével, amik elhangolták az Orion tévé színbe-

állításait, addig az Elektor Kalandorban immár vízvezeték-szerelőnek öltözött csehszlovák chippendale-fiúként tárult a szemünk elé. Ebben a hacukában elvileg Super Mariót hiva-

addig sosem látott nagyvadak bukkantak fel a képernyőképtelenség rezervátumában, ez pedig a telefonos játékokra halmozottan igaznak bizonyult. Míg az ország Rózsa Gyurija egykor – egy tankhajónyi víz elfogyasztása közben – képrejtvényekkel, szójátékokkal és szöveges feladatokkal tette próbára a nézők intellektuális képességeit, addig az RTL Klub és a TV2 a bojtos-úszójú sügerek szórakoztatását tűzte ki célul.
Pokrivtsák Mónikát gyakran vádolták azzal, hogy vezetékneve zeneisége szinkronban áll műsorvezetői kvalitásaival, de utólag se legyünk igazságtalanok! Még maga Vitray Tamás sem lett volna képes médiatörténeti Tádzs Mahalt emelni egy olyan műsorból, amiben azt kellett megtippelni egy lestoppolt videós bejátszásból, hogy az aluljáró embere a riporter kérésére hajlandó lesz-e kotlóstyúkot imitálni.
Kirsch J. András

A szegény ember Luigije és a begombázott Mario

GEESE: GETTING KILLED
Emlékeztek a White Stripesra? És arra is, hogy amikor a világ 2001-ben felfedezte a duót, addigra már túl volt két remek nagylemezen, amit utólag kellett megismerni és megszeretni? Ez a jelenség újra és újra megtörténik, egyszerűen nem lehet minden zenekart értékelni, mindig van olyan, amit utólag fedezünk fel. A Geese-zel nagyjából ugyanez esett meg. És a Geese nagyjából olyan fontos zenekarnak tűnik, mint amilyen a White Stripes volt a 2000-es években (legalábbis benne van a potenciál). Az analógia itt lényegében véget is érhet, bár azt még fel lehet hozni, hogy a Geese is hasonlóan bánik az indie rockkal, posztpunkkal, art rockkal, mint Jack White-ék bántak a garázsrockkal, blues-rockkal. Megújítva megőrzik. A Geese a 2023-as 3D Countryval robbant be, de addigra már túl volt egy magánkiadású debütáláson (A Beautiful

Moment, 2018) és egy rendes kiadású debütáláson (Projector, 2021). Persze az a korábbiaknál sokszínűbb harmadik lemez sem a klasszikus mainstream-áttörés volt, de azért a zenerajongók addigra alaposan rajongták ezt az akkor már éppen nem tinibandát. A középsuli elején alakult együttes tagjai mindössze húszévesek múltak tehát a befutásuk idején, de a zeitgeisttel haladó, mindenféle stílushoz a Black Midi-, Squid-féle új avant-prog megközelítéssel nyúló Geese pillanata még csak most érkezik el igazán. Kellene ehhez az, hogy a frontember, Cameron Winter 2024 legvégén kiadjon egy még személyesebb, szabadabb szólólemezt, amit az időtényező miatt 2025-ben kezdett ajnározni a zenei világ, és amire most a zenekarral tromfol rá a negyedik nagylemezzel. A Getting Killed még szélesebb spektrumú, az eddi-

giek mellett pszichedéliával, funkka, krautrockkal is flörtölő remeklés – szóval 2025 Winter és zenekara éve lesz, nem kérdés. Hogy aztán az ő Seven Nation Armyjuk ezen a lemezen van-e, vagy majd a következőn lesz, az ügyis évek múlva dől el a focistadionokban. (2025, Partisan/PIAS)

MATEUS ALELUIA: MATEUS ALELUIA
2025-ben már tényleg túlléptünk azon, hogy a zene vagy Angliából, vagy Amerikából jön, legalábbis onnan diktálják a trendeket, és minden ország a maga képére formálva követi. Ma már valóban csupán egyetlen kattintásra vagyunk attól, hogy bármilyen ország – régen – bármilyen obskúrúsnak gondolt zenéjét megismerjük. Bárhol lehetnek remek zenészek, énekesek, dalszerzők. Bárhol nyúlhatnak eredetien a korábban agyonemlegetett angol-szász hatásokhoz, vagy éppen az abból már évtizedek óta fejlődő sajátos ízhez. Nem beszélve a tradicionális vagy globálzenéről, ami meg tényleg saját eredmény. Szóval nem csoda, hogy az afrikai gyökerű afrobeats (nem keverendő a Fela Kuti-féle funkjazzes afrobeattal) már annyira trendi, hogy magyar rapperek használják, vagy hogy a zenestreamelés tortájából egyre nagyobb szeletet vág ki magának a latin zene. És a Chat GPT korában nyelvi akadályok sincsenek többé... Szóval egy friss brazil lemezt, egy csodálatos folklógitáros-énekes burjánzóan, melegen hangszerelt albumát meghallgatni és megszeretni egyetlen kattintás. Mateus Aleluia története egyszerű: 1960-ban társaival bolerós zenekarként megalapította az Os Tinoáost, amely a 70-es évekre meghatározó szamba- és afoké- (afrobrazil zene) formáció lett, majd egy 1983-as angolai koncert után Aleluia húsz évre ott maradt, hogy a pánafrikai zenei örökséget kutassa. A 2000-es évek elején tért vissza Brazíliába, 2010-ben, majd 70 évesen kezdett szólólemezeket kiadni, amelyek közül ez a cím nélküli hatodik kapta az eddigi legnagyobb figyelmet. Nem csoda, megbabonázó zene, ami az indián nyárhoz és a melankolikusabb őszi időhöz is tökéletesen passzol. És egyetlen kattintásra van. (2025, XL Recordings) *BJ*

Te is lehetsz polgármester!

Tízmillió futballedző mellett tízmillió polgármester országa is vagyunk! Nincs olyan ember, aki legalább egyszer ne puffogott volna magában a parkolóhelyek, buszmegállók, játszóterek, parkok és helyi adók miatt pró és kont-ra. És persze mindenki úgy van vele, hogy ezt jobban csinálná, ha hagynák, ha lenne egy kis ideje. Ő megmutatná!

SIMCITY, A LEGENDA
Jó hír, hogy a lehetőség nyitva áll, és ehhez nem is feltétlenül kell éveket, évtizedeket beletenni egy politikusi karrierbe, támogató szervezetet gründolni, napi szinten tartani a kapcsolatot a polgárokkal. Elég csupán letölteni egy ingyenes telefonos appot, és máris bárki kipróbálhatja magát ebben a szerepben.
A legendás SimCity legelső része még évtizedekkel ezelőtt készült Commodore 64-re. A telefonokra optimalizált változat természetesen rengeteg mindenben eltér az őstől és a számítógépes verzióktól, de az alapok nem változtak: a semmiből kell felépíteni, igazgatni és működtetni egy települést, egészen addig, amíg metropolisszá nem fejlődik.

Ehhez szükség van az infrastruktúra, az úthálózat, az energiaellátás megtervezésére. Gondoskodni kell a virtuális lakók elszállásolásáról, ellátásáról, foglalkoztatásáról, tanítatásáról, szórakoztatásáról, közlekedéséről és biztonságáról. Mindezt úgy, hogy az erőforrások természetesen korlátozottak, ezért folyamatosan zsonglörködni kell az adókkal, a bevételekkel és a kiadásokkal. Ráadásul a dolgokat időközönként váratlan történések, így például balesetek, viharok zavarják meg. A hab a tortán, hogy a – digitális – polgárok viselkedése kiszámíthatatlan. Pont úgy, mint a való életben!
A SimCity meglehetősen komplexé válik egy idő után, de nem kell megijedni, nem dobnak azonnal a mély vízbe. Kezdetben, amíg csak egy kis falucskáról van szó, viszonylag egyszerű a feladatunk, a program pedig okosan adagolja az újdonságokat. Ahogy fejlődünk, úgy válnak elérhetővé újabb és újabb épületek, közben pedig állandóan segítséget és tippeket is kapunk.

SZÉNERÓMÚ A LAKÓPARKBA
Sajnos magyar nyelven nem kommunikál a játék, de egyrészt érthető, színes ikonokkal jelölnek mindent, másrészt pedig kis szótározással az is

boldogulhat, aki nem tud angolul. A legjobb az egészben, hogy a lehetőségek határtalanok, gyakorlatilag azt csinálunk, amit akarunk. Ha pedig buta döntést hoztunk, mert például beépítettük a széneróművet a lakópark közepére, azért hamar jár a büntetés. Ez esetben az emberek elköltöznék a környékről, ami miatt csökkennek a bevételek, a területtel meg kezdeni kell valamit, ami extra költségekkel jár.
A grafika teljesen rendben van. Nem lélegzetelállítóan gyönyörű, sokkal inkább funkcionális, de itt pont erre van szükség. Ennek köszönhetően egy gyengébb, olcsóbb mobilon is vidáman elfut.
A SimCity kiváló darab, mindenkinek jó szívvel ajánljuk, aki szeretné kipróbálni, milyen is egy várost igazgatni különösebb felelősség nélkül. Hiszen ha végül csődbe is vesszük a települést, amely elszegényedik, élehetlenné válik, egy érintéssel kezdhetjük előlről az egészet.

Szalai Péter

SZOLGÁLTATÁS

ABLAK, AJTÓ, REDŐNY

REDŐNYSZERELÉS, -javítás, gurtncisere. 06-70/593-0911, Nagy Martin.

ASZTALOSMUNKÁK/ KÁRPITOSMUNKÁK

IKEA TÍPUSÚ könyvszekrények, konyhabútorok, beépített szekrények, irodabútorok méreetre gyártása legolcsóbban. Például könyvszekrény: 228x80x28 cm, 18 800 Ft. Igényes munka, rövid határidő. 06-30/368-1354.

ELTARTÁS, GONDOZÁS, ÉLETJÁRADÉK

RÁSZORULÓ IDŐS embernek segítséget nyújtanék: bevásárlás, lakás rendbetétele, életvitelének megkönnyítése. 06-30/538-7904.

APRÓHIRDETÉS

ÉLETJÁRADÉKOT FIZETNE leinformálható ügyvéd/pedagógus házaspár ingatlan örökléséért. Telefonszám: 06-70/252-4897.

KIEGÉSZÍTENÉ NYUGDÍJÁT? Nagyobb készpénzre van szüksége? Kössön életjáradéki szerződést ápolással és akár ottlakással. 06-20/553-5474.

INGYENES ÉTKEZTETÉS nyugdíjasoknak! Alapítványi alapú. Jelentkezni: 06-30/242-3669, jobbkezekben@gmail.com

IDŐSGONDOZÁS, házi segítségnyújtás, társas támogatás, takarítás, bevásárlás, étkeztetés, teljes ellátás biztosítása. 06-20/932-0983.

ENDRE VAGYOK. Megbízható, leinformálható, középkorú. Vállalom idősök napi ügyintézését. Ott segítők, ahol tudok. Hívjon bizalommal. Tel.: 06-70/367-9572.

PÁLYAKEZDŐ, fiatal orvos örökösödési szerződést kötne idős személyl. Kérem, hívjon hétköznap du-ként 17.30-tól. Tel.: 06-30/501-3121.

FOLYAMATOS HAVI életjáradék akár egyösszegű kifizetésben is. Teljes körű idősellátás, 06-20/580-4700.

IDŐSGONDOZÁS, házi segítségnyújtás, társas támogatás, takarítás, bevásárlás, étkeztetés, teljes ellátás biztosítása. 06-20/932-0983.

MEGBÍZHATÓ SEGÍTSÉGET kínálok takarítás, bevásárlás és gondozás területén! Hívjon bizalommal: 06-70/576-3033.

KERT, FAKIVÁGÁS

KERTÉPÍTÉS, -RENDEZÉS, öntözőrendszer-telepítés, fakivágás, gallyazás, metszés, permetezés, lombgyűjtés, termőföldszállítás, számlával. Szócsi Dénes, 06-30/784-6452.

KERTÉPÍTÉS, öreg kertek ifjítása, metszés, permetezés, fűnyírás, fakivágás, szállítás, bokrok, sövények vágása. Egyéb kertészeti munkákat vállalom. Szilágyi Csaba, 06-20/970-7506.

FÜNYÍRÁS, FÜKASZÁLÁS, bozótirtás, sövénynyírás, viharkáros fák veszélytelenítése, kivágása, zöldhulladék-elszállítás, kertépítés, kerítésfestés, rendszeres kertkarbantartás, elhanyagolt kertek, nyaralók, egyéb zöldterületek kezelése. Díjtalan kiszállítás! Jakab József, 06-20/327-2220.

APRÓHIRDETÉS

KERTÉSZET, fűnyírás, földmunka, veszélyes ágak eltávolítása, karbantartás, 06-20/612-3619.

LAKÁSSZERVIZ

FESTÉS-MÁZOLÁS-TAPÉ-TÁZÁS, kőműves-, burkolatjavítás, diszlecfelrakás, bontás, sittelszállítás. 06-30/568-6255, Kovács Gergely.

FESTÉS-, BURKOLÁS-, KŐMŰ- VESMUNKÁT vállalom. Nyugdíjasoknak kedvezményrel, bútormozgatással, takarítással. Tel.: 06-30/422-1739.

LAPOS TETŐK csapadékvíz el- leni szigetelése bádogos munkákkal együtt, garanciával, referenciával. Zsindelytetők javítása és készítése. 06-20/471-1870, 06-70/627-1913.

ALPINISTA munkák: homlok- zatfelújítás, lefolyó és ereszcatornák szerelése, kőműves- és festőmun- kák, veszélyelhárítás, függőfolyosók felújítása, veszélyes fák kivágása, dryvit szigetelés. Tel.: 06-20/471-1870, 06-70/627-1913.

FÉMKAPUK JAVÍTÁSA, kítá- masztók, aknafedelek, ajtóbehúzó, postaládazárak cseréje, kapaszkodó- korlárók készítése. Tel.: 06-20/380-8988.

KONTÉNERES SITTSZÁLLÍTÁS, sóder, homok, murva, zöldhulladék, termőföld. Tel.: 06-20/464-6233.

LAKÁSFELÚJÍTÁS, SZOBA- FESTÉS, tapétázás, parkettázás, csempézés, vízszelelés, villansze- relés, kőművesmunkákat és kisebb munkákat is vállalom, garanciával. Halász Tibor. Tel.: 06-1/202-2505, 06-30/251-3800.

APRÓHIRDETÉS

KŐMŰVESMUNKÁK, KERÍTÉ- SEK, járdák, vízóraaknák készítése, javítása, utólagos falszigetelés, burkolatjavítás, térkövezés. 06-30/341-3423, Kara László.

II. KERÜLETI LAKOS professzio- nális gépekkel vállal térkő-, terasz- és ablaktisztítást 10 m magasságig, to- vábbá szőnyeg- és kárpittisztítást. Tel.: 06-30/309-8639.

VÍZSZERELÉS! Villanybojlerek vízkötelenítése, csapok, szifonok, vé- cétartályok, cseréje, javítása. Anyag- beszerzéssel. Tel.: 06-30/655-8074.

VÍZSZERELÉS! Csapok, szifonok, vécétartályok javítása, cseréje, mosó-, mosogatógépek bekötése. Ingyenes kiszállással. Anyagbeszerzéssel. Tel.: 06-30/447-3603.

TÁRSASHÁZAK

TÁRSASHÁZAK/LAKÁS- SZÖVETKEZETEK könyvelését, bevételek, beszámoló elkészítését vállalom 1000 Ft/hó/albétét díjtól. Érdeklődés csak K-SZ-CS: 06-1/605-5000 vagy petpek.hu.

TÁRSASHÁZI LÉPCSŐHÁ- ZAK takarítását, télen hólapátolá- sát vállalom 25 000 Ft/hó díjtól. Érdeklődés csak K-SZ-CS: 06-1/605-5000 vagy petpek.hu.

APRÓHIRDETÉS

TÁRSASHÁZI KÖZÖS kép- vislet. 06-70/338-6723, www. kozoskepviselo.hu

TÁRSASHÁZAK KÖZÖS kép- viseletét vállalom. 06-30/394-3411, andrea.zivos@gmail.com

TAKARÍTÁS

TAKARÍTÁST VÁLLALOK kisebb lakásban vagy családi ház- nál. Megbízható, nyugdíjas hölgy vagyok, 06-30/538-7904.

MUNKÁJÁRA IGÉNYES HÖLGY kizárólag rendszeres takarítást vállal. Tel.: 06-20/954-5091.

LAKÁSOK, NAGYOBB HELY- SÉGEK teljes körű takarítását vállalom. Középkorú, megbízható hölgy. Idősgondozás, 06-20/613-8454.

VÍZ, GÁZ, VILLANY, FÜTÉS

KÖRNYÉKEN ÉLŐ villanszerelő rövid határidővel, korrekt áron vál- lalja elektromos hálózatok felújítását, kiépítését, háztartási gépek bekötését, lámpák, kapcsolók, konnektorok fel- szerelését, biztosítéktáblák korszerűs- tését. Tel.: 06-20/423-9923.

APRÓHIRDETÉS

VILLANYSZERELÉS AZONNAL! Hibaelhárítástól a teljes felújításig. Petrás József villanszerelő mester. ELMŰ-ügyintézés. Tel.: 06-1/246-9021, 06-20/934-4664.

GÁZKÉSZÜLÉK-SZERELÉS! Gázkonvektorok, FÉG készülékek, gáztűzhelyek, gázkazánok karban- tartása, javítása, beüzemelése. 06-30/443-2031.

LAKÁS/INGATLAN/ BÉRLEMÉNY

„BUDAVÁR ‘89” Ingatlanköz- vetítő Magániroda! 06-1/201-7719, Zwillingner.

BAKOSLAK INGATLAN kész- pénzű ügyfelei részére keres eladó ingatlanokat azonnali fizetéssel. Tel.: 06-1/326-0618, 06-20/974-0571.

BAKOSLAK INGATLAN KE- RES hosszú távra kiadó igényes házat, ikerházat, sorházat és laká- sokat külföldi és magyar ügyfelei és családjaik részére. Tel.: 06-1/326-0618, 06-20/974-0571.

KÉSZPÉNZÉRT VÁSÁROL- NÉK tulajdonjogot, tulajdonrészt, hányadot, terhelten is. Életjáradéki szerződést kötnek az Ön által vá- lasztott ügyvéddel. Markó István, 06-70/428-7664.

VENNÉK NAPFÉNYES, erkélyes vagy teraszos ingatlant, kocsibeállóval vagy garázzsal, 80 nm-nél nagyobb, a kerületben. Tel.: 06-70/633-3373.

LOMTALANÍTÁS

LOMTALANÍTÁSI Hagyaték, el- adás előtti és utáni ingatlanok teljes kiürítése, lomtalanítása. 06-30/703-0518.

OKTATÁS

MATEMATIKÁBÓL, ANGOL- BÓL vizsgafelkészítés egyénileg: 06-30/074-1572.

RÉGISÉG

ALMÁSI KATALIN VÁSÁROL legmagasabb áron bútorokat, por- celánokat, festményeket, órákat, dísz tárgyakat, kristályt, könyveket, lemezeket, bizsukat, ezüstöt, arany ékszereket, kitüntetést, régi pénzt, tel- jes hagyatékot, értékbecsléssel, díjta- lan kiszállással! Tel.: 06-30/308-9148.

KELETI SZŐNYEG- ÉS MŰ- TÁRGYBECSŰS vásárol régi keleti szőnyegeket és műtárgyakat, sérült állapotban is. Készpénzfizetéssel. Ki- szállás díjtalan. Tel.: 06-30/456-3938.

KÉSZPÉNZÉRT VESZEK, érték- becsléssel, bútorokat, dísz tárgyakat, írógépet, varrógépet, zongorát, köny- veket, bakelitlemezeket, porcelánokat, csipkét, kitüntetést, ezüstöket, régi pénzt, bizsukat, aranyat, teljes hagyatékot. Díjtalan kiszállással. Németh Dániel, 06-70/756-9733.

APRÓHIRDETÉS

NAPI LEGMAGASABB ÁRON vásárolok! Arany ékszereket, -érmé- ket, -fogat. Házhoz megyek, díjtalan kiszállással. 06-70/392-4354.

BÉLYEGET, PAPÍR-, FÉMPÉN- ZEKET, festményeket, egyéb régiséget vásárlunk, árverésre árveszünk. V1., Andrassy út 16. Tel.: 06-1/317-4757, H: 12–17, K-Sz: 10–17, Cs: 10–19.

KÉRI GALÉRIA vásárol ékszereket, karórákat, Zsolnayt, herendit, bútorokat, festményeket, régi katonai eszközöket, érmeket, kitüntetéseket, hagyatékot stb. II. ker., Fillér u. 1. 06-70/620-3636, H-P 10–17 óráig.

EGÉSZSÉG/SZÉPSÉG

LÉZERTERÁPIA, REUMA- TOLÓGIA, akupunktúra, gerinc- ferdülés, csontritkulás, csípő- és térdkopás kezelése, fejfájásellátás, lumbágóügyelet, porckorongsérv el- látása. teledoktor.hu, lumbagougyelet. hu, surgossegireuma.hu, 06-1/368-6349, 06-20/968-6886.

AJÁNDÉKOZZON ÉLMÉNYT szeretteinek! 20 év tapasztalat- tal, szépkorúakra specializálódva: gyógypedikűr és manikűr az otthon- nában. Tel.: 06-20/526-3800. Hívjon bizalommal!

APRÓHIRDETÉS

INGYENES EDZÉSPROGRAM 65 év felettieknek! Orvosi vizsgálatok, szűrések, heti 3 edzés 3 hónapon át. Jelentkezés: 06-30/437-9732, csbeal34@gmail.com

KÖNYV

APRÓHIRDETÉS

KÖNYVEKET, MŰTÁRGYA- KAT, festményeket Vértesi Antik- várium vásárol. Díjtalan kiszállá- sal, www.vertesiantikvarium.hu, 06-20/425-6437.

EGYÉB

RENDEZVÉNYEK HANGOSÍ- TÁSÁT vállalom (150 főig): esküvők, kulturális események, céges és családi összejövetelek. Mező Imre Zsolt, 06-70/317-3443.

APRÓHIRDETÉS

TEHERAUTÓ-BÉRLÉS, 06-20/213-0693.

KÖZÉPKORÚ, EGYEDÜLÁLLÓ, jó anyagi háttérrel rendelkező, intel- ligens vállalkozó férfi korban hozzá illő vagy idősebb partnerét keresi programokhoz, ismerkedéshez. 06-30/440-8407.

KEDVES, MEGBÍZHATÓ HÖLGY nyújt társaságot hölgyek- nek, akik értékelik a jó beszélgetést és a minőségi együtt töltött időt. Baráti szeretettel, 06-30/715-7434.

hegyvidek.hu

IRÁNY A HEGYVIDÉKI BARKÁCSMŰHELY!

A XII. kerület első közösségi barkácsműhelye, a Hegyvidéki Barkácsműhely várja vendégeit a Márvány utca 44. szám alatt (bejárat a Hertelendy utca 9. felől).

A műhelyben hozott anyagból, szakember felügyelete mellett lehet elkészíteni a saját termékeket fából, fémből, műanyagból vagy textilből.

A BARKÁCSMŰHELYT A KÖVETKEZŐ SZEMÉLYEK HASZNÁLHATJÁK:

- XII. kerületi állandó lakcímmel vagy érvényes tartózkodási hellyel rendelkező,
- 18. életévüket betöltött lakosok, akik a használat előtt a használati felelősségekre vonatkozó nyilatkozatot megismerték és egyetértőleg aláírták,
- befizetik a barkácsműhely eszközhasználati díját.
- 14 és 18 év közötti személyek csak nagykorú személy kíséretében tartózkodhatnak a helyiségben.

Az eszközhasználat díja: **300 Ft/óra** minden megkezdett óra után (az összeget online bankkártyás fizetéssel lehet kiegyenlíteni). **Időpontfoglalás:** személyesen a Hegyvidéki Polgármesteri Hivatal Ügyfélszolgálatán vagy online az **eugyintezes.hegyvidek.hu**-n.

Nyitvatartási rend: csütörtök: 14–19 óráig
péntek: 14–19 óráig
szombat: 9–14 óráig

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK: +36 1 616 1683

HEGYVIDÉKI ÖNKORMÁNYZAT

mOmKult

SZABÓ MAGDA-NAP

KÖNYV, SZÍNHÁZ, FILM, BESZÉLGETÉS
ÉS DÍJÁTADÓ ÜNNEPSÉG

2025.10.11. [SZO] 16:00–21:00

FESTÉSZET NAPJA

Barabás Villa | 1122
Városmajor u. 44

2025. október 19.
vasárnap 10.00 - 14.00

FESSÜNK KÖZÖSEN!

Keltsük életre a János-hegy
panorámáját!

G12

galeria12.hu

A belépés díjtalan

EGYSZÜLŐS
KÖZPONT

1122 Budapest,
Jakobinusok tere 1.
www.egyszulo.hu

Élményfestés

2025.10.22. (Sze) 17:00

Menő-manó élménytorna

2025.10.14. (K) 10:00;
10.21. (K) 10:00

Rhyme Time angol zenebölcsi

2025.10.13. (H) 9:45;
10.20. (H) 9:45

HEGYVIDÉKI
HELYTÖRTÉNETI
GYŰJTEMÉNY

ELTŰNT ÉS
PUSZTULÓ
HEGYVIDÉKI
ÉPÜLETEK

HELYTÖRTÉNETI ELŐADÁS

2025.10.16. [CS] 18:00

barabás.villa

VÁROSMAJOR

ÉLŐ EMLÉKEZET

BUDAI MOZIK ANNO

2025.10.14. [K] 19:00

JÓKAI KLUB

KULTÚRA MÁSSAN

BRAN KLUB

ÍR, SKÓT, BRETON ÉS ÓSZIRMI
DALLAMOK SOK MESÉVEL,
TÁNC TANÍTÁSSAL.

2025.10.18. [SZO] 17.00 TÁNC HÁZ,
18.30 VETÍTÉS, 19.00 KONCERT

HEGYVIDÉK
GALÉRIA

MÁRIÁS ISTVÁN aka HORROR PISTA,
PINCZÉS JÓZSEF, SOLTIS MIKLÓS
É S Z Ö L L Ő S I G É Z A

KÖZÖS KIÁLLÍTÁS

2025.11.18-IG

BAJOR GIZI SZÍNÉSZMŰZEUM

„Pincétől a padlásig”

Villaséta Bajor Gizi egykori otthonában

Regisztráció szükséges! (szebenyi.agnes@oszmi.hu)

október 10. 19 óra | Belépő: 3900 Ft

Csillagködképlet

Előadja: Tallián Mariann és Lázár Balázs

október 11. 15 óra | Belépő: 1500 Ft

Törőcsik Mari 90 — fotókiállítás

Megnyitja: Kozma András

október 17. 16 óra | A belépés ingyenes!

Helyszín: 1124 Budapest, Stromfeld Aurél út 16.

BAJOR GIZI
SZÍNÉSZMŰZEUM

www.oszmi.hu

HEGYVIDÉKI
KULTURÁLIS
SZALON

ÍRÓ/ÍRÓ TALÁLKOZÓ

MAROS ANDRÁS BESZÉLGET TAMÁS
ZSUZSÁVAL, KÖZR.: KURTA NIKÉ

2025.10.10. [P] 19:00

LÓVASÚT
KULTURÁLIS
ÉS RENDEZVÉNYKÖZPONT

MONDJ IGENT!

VICCES ÉS DÖBBERNETES TÖRTÉNET
SZ.: SÁRKÖZI-NAGY ILONA |

2025.10.17. [P] 19:00

SZENT LÁSZLÓ HÁZ

1125 Budapest, Cédrus utca 2

LÉLEKMOZAIK -
önismeret, tudatosság,
kapcsolódás.

Dackorszak 2 - Segítség a
gyakorlatban!

2025.10.14 [KEDD] 19.00

AKUSZTIKUS MINI HANGSZERTÁR

Interaktív könnyűzenet történeti koncert a
billentyűk körül

2025.10.15 [SZERDA] 19.00

FITDANCE BARTA SYLVIÁVAL

minden szerdán 19.00-tól

sztlaszlohoz.hu

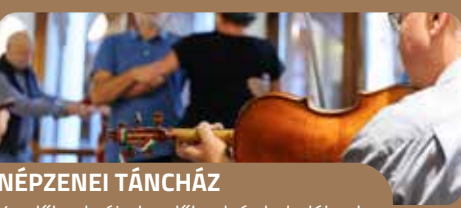
MAKOVECZ
KÖZPONT ÉS
ARCHÍVUM

AKTUÁLIS KIÁLLÍTÁS

Megtékinthető nyitvatartásunk idejében.

[H] [SZ] [P] 14:00 - 17:00 között

NÉPZENEI TÁNC HÁZ

Kezdőknek, újrakezdőknek és haladóknak.

2025.10.19. [V] 17:00–20:00

www.makovecz.hu

Mindent hasznosíts! – permakerttel a lelki egészségünkért

Ötvenéves múltra tekint vissza, azonban még mindig viszonylag ismeretlen számunkra a permakultúra. Jellemzőiről és különösen a kertészeti megvalósításáról kérdeztük kerületi szomszédunkat, Blunck Rékát, aki a szakterület egyetemi oktatója és gyakorlati kivitelezője egy személyben.

- A legfontosabb kérdés rögtön az elején: mi pontosan a permakultúra?
- Ezt a megközelítést három etikai alapvetés jellemzi: a földi bioszféra védelme, a javak igazságos elosztása és az emberek védelme. Utóbbi lényege, hogy senkivel se „szúrjunk ki” gazdasági vagy egyéb érdekből. Az egyszerű etikai kérdések mellett van tizenkét további alapelv, amelyek szintén könnyen beláthatók józan paraszti ésszel. Ezek vagy nyilvánvaló természeti törvényszerűségek, vagy már ismert erőfeszítésekre sarallnak. Olyanokra, mint például a „gyűjtjük össze, és tároljuk az energiát!” elv, ami a gyakorlatban a csapadékvízzel történő felelős gazdálkodást takarja.
- Ha minden elvet megvalósítottunk, akkor jön az ellenőr, és megadja a „permakultúra” címet?
- Itt nincs olyan konkrét elvárásrendszer és minősítés, mint például az ökológiai gazdálkodás esetében, de a legtöbb biogazdaság egyidejűleg a per-

Egy mesterséges tó a permakert látványossága lehet

makultúra feltételeinek is megfelelni, és viszont. Ráadásul permakultúrás lehet akár egy ilyen elvek szerint üzemeltetett családi ház, erkély vagy kert, vagy akár egy teljes gazdaság is. Ugyanakkor fontos, hogy egy permakert nem azonos a lusta-

ságból elhanyagolt, vagy a természetközeli kerttel, itt fontos a termelés is, hiszen az egyik alapelv: éj el hozamot!

– Egy hegyvidéki kert esetében milyen termelésre gondolhatunk?

– Nem feltétlenül kell gazdasági értelemben vett hozamokra

gondolni. Nálam például a klímaváltozás miatt passiógyümölcs, gránátalma, rukkola és articsóka is érik, de a kert járulékos haszna a kellemesen hűs, párás környezet, a virágok szívmengető sokasága, a madarak és rovarok jelenléte, vagy bármilyen más, ami hozzájárul a kapcsolódáshoz, feltöltődéshez, mentális egészséghez.

- Gondolom, a nyírt gyeper jellemző alkotóeleme a permakertnek.
- Általában nem a nagy füves területeken van a hangsúly, inkább kisebb részek, ágyások közötti utak esetében tervezünk gyepeket, de ilyenkor is szívesebben ültetünk fűfélék helyett herefajokat, amik őshonosok, virágoznak, vonzzák a rovarokat, és nitrogént kötnek meg a légkörből. A permakert megjelenésében főleg a virággyások, a kerti tavak, az esőkertek és a beültet-

tett, kihasznált szegélyek a jellemzők.

– Munkaigényes a terület kialakítása?

– A kialakítása igen, hiszen akkor kell megalapozni mindent. Egy jól megtervezett és megépített permakert fenntartása már nem igényel sok munkát. Persze a gyomok itt is kinőnek időnként, de mivel a területhez legjobban illő növényeket válogattuk össze, amelyek általában évelők, ezért ezek idővel kiszorítják a gyomokat.

– Mennyire drága mulatság a permakert?

– Nem az, ha figyelembe vesszük, hogy a kertészetekből találmokra hazavitt növények milyen arányban pusztulnak el, hiszen itt alapos tervezés előzi meg a növények kiválasztását, így jó eséllyel maradnak meg, és jól érzik magukat. Tavasszal jellemzően fellelkesülünk, elmegyünk, kiválasztjuk, ami tetszik nekünk, ami divatos, vagy amire rábeszélnek minket, de egyáltalán

nem biztos, hogy ezek a fajok tolerálják jövőbeli élőhelyük talaj- és egyéb adottságait. A permakert tervezésénél kifejezetten az adott helyben gondolkodjunk!

Gazdálkodjunk okosan az esővízzel!

- Hogyan lehet elindulni ebbe az irányba?
- Mindenképpen érdemes edukálni magunkat egy ilyen kert megtervezése előtt: akár részt venni egy workshopon, vagy szakember tanácsait igénybe venni, ami segít megtenni az első lépéseket. Ezeket aztán követhetik a továbbiak.

Barta István

KERTTÚRÁK

Permakultúrás kerttúrát tartanak a XII. kerületben október 11-én 10.00 órától. Az eseményre a permakulturakert@gmail.com e-mail-címen lehet jelentkezni. További információ workshopokhoz és szaktanácsadáshoz: permakulturakert.hu

GYÜMÖLCSFAVÁSÁR – hozzuk vissza a gyümölcsfákat hegyvidéki kertjeinkbe közösen!

2025. október 7., kedd 10.00 órától lehet jelentkezni a Gyümölcsöző Hegyvidék program részeként a Hegyvidéki Zöld Iroda kedvezményes gyümölcsfavásására.

Azon XII. kerületi lakóhellyel rendelkező lakosok jelentkezését várjuk, akik szívesen ültetnének és gondoznának kertjükben őshonos gyümölcsfát, hogy a következő években egészséges gyümölcsöt termelhessenek helyben saját maguk és szeretteik számára.

A program keretében az önkormányzat jóvoltából **ingatlanonként maximum 2 db gyümölcsfacsemete vásárolható meg fél áron.**

Minden megvásárolt gyümölcsfához **ingyenesen biztosítunk egy darab karót és egy „Gondos csomagot”.**

Jelentkezni kizárólag online az eugyintezes.hegyvidek.hu honlapon, a regisztrációt/bejelentkezést követően, a Zöld Iroda fül alatt **csak azonosított fiókkal rendelkezők tudnak.** Új ügyfeleink Hegyvidék fiókot az eugyintezes.hegyvidek.hu/regisztracio oldalon tudnak létrehozni.

Jelentkezési időszak:
2025. október 7., kedd 10.00 órától
2025. október 21., kedd 16.00 óráig.

A jelentkezési felületen már a kedvezményes árak jelennek meg!

A Hegyvidéki Zöld Iroda a szolgáltatást a jelentkezés sorrendjében, a rendelkezésre álló készlet erejéig tudja biztosítani.

- Gönci magyar kajszi
- Magyar kajszi
- Tétényi kedvenc mandula
- Mezőtúri birs
- Katalin cseresznye
- Feketici meggy
- Érdi bőtermő meggy
- Újfehértói fürtös meggy
- Csengődi meggy

A fajtajákról bővebb információt a zold.hegyvidek.hu/lakossagnak/gyumolcsozo-hegyvidek oldalon talál.

A vásár részleteiről a későbbiekben további tájékoztatást olvashatnak ugyanezen a honlapon.

A vásár időpontja:
2025. november 7. 16.00–18.00.

A vásár helyszíne:
a 1124 Budapest, Kiss János altábornagy utca 50a–50b házszámok előtti sétány.

Kérdés esetén a következő telefonszámot lehet hívni: 06-70/938-8474.

www.hegyvidek.hu
www.facebook.com/Hegyvidek

Egyszer védjük, másszor irtjuk

(Folytatás az 1. oldalról)
NEM MIND ARANY, AMI SAKÁL
A sakál, más néven toporyánfereg mindössze harmincöt éve lépte át déli határunkat, és az ember okozta felmelegedést kihasználva ismét meghódította hazánkat. Akkor még védett volt, és sokan örültek a visszatérésének. Élőhelye ma már lefedi az egész országot, sőt, Európa sakálnagyhatalma lettünk, mintegy hatvanezer példányt nyál.

Ritával, a hiúzzal legalább nincs gond, ő a Budakeszi Vadaspark lakója

Számuk növekedésével a vélettség fenntartása is indokolatlanná vált. A rejtőzködő ragadozó főleg a vadászoknak okoz sok

fejfájást, mert hiába lőnek ki minden évben tízezernyi, folyamatosan gyarapszik az állománya, amely egyre jobban tizedeli az őzek, szarvasok borjút és a nyulakat.

A városi kertek – ma még... – nem a kálváltástól hangosak, hanem kabócaénektől. Ezt

Farkassal sem szívesen találkozánk erdőben

a korábban csak a mediterrán nyaralások alkalmával megtapasztalt élményt is a felmelegedésnek köszönhetjük.

Elég volt néhány év ahhoz, hogy az idegenhonos rovarok beékeljék az ország nagy részét. Folyamatos éjszakai ciripelésük nem elviselhetetlen, de mindenképpen baljóslatú, mert

szünkbe juttatja, hogy nem kelene itt lenniük, ahogyan az őszszel a lakásokat megszálló invazív poloskák, vagy a ker-

ti tuják száradását előidéző délszaki kártevőknek sem.

Sokáig lehetne sorolni a példákat, amelyekben a védett vagy nem védett állatok szembekerülnek az emberrel. Jellemzően ők húzzák a rövidebbet, de ha a délszaki szúnyogok viszkető terjedésére, esetleg az ügyel-bajjal viszsza telepített hódok gátépítésére

A kabóca nem énekel szépen

gondolunk, akkor el kell ismerni, hogy mi sem nézzük közömbösen az alapvetően általunk kiváltott változásokat. A puska, a mérge, a csapda és a bosszankodás helyett a megelőzésre kellene összpontosítanunk – amit azonban nem jogszabályalkotással, hanem csakis széles társadalmi együttműködéssel lehet megoldani.

B. I.